

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

PLAN EWALUACJI

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

*Dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego
Uchwałą nr 1238/2015 z dnia 12 października 2015 roku z późniejszymi zmianami
i zatwierdzony przez Komitet Monitorujący RPO WO 2014-2020
Uchwałą nr 39/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku z późniejszymi zmianami*

Opole, styczeń 2019 roku

Przygotowanie i aktualizacja Planu Ewaluacji RPO WO 2014-2020:

Jagoda Sokołowska (Kierownik Referatu Badań i Ewaluacji)
Maja Michniewicz (do października 2017 r.)
Małgorzata Kotowska (do lipca 2015 r.)
Dorota Matuszewska
Nikoła Janusek-Krysińska
Agnieszka Teodorowicz

Pod kierunkiem:

Waldemara Zadki
Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej

Iwony Mąkolskiej-Frankowskiej
Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej (do kwietnia 2015 r.)

Ekspert zewnętrzny:

dr Anna Bruska (Uniwersytet Opolski)

Współpraca:

Krajowa Jednostka Ewaluacji

oraz

Uniwersytet Jagielloński i PSDB Sp. z o.o.

w ramach projektu pn. *Wsparcie procesu przygotowania planów ewaluacji na perspektywę 2014-2020*, realizowanego na zlecenie Krajowej Jednostki Ewaluacji

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej
Referat Badań i Ewaluacji
Jednostka Ewaluacyjna
45-867 Opole, ul. Hallera 9
tel. +48 77 44 82 185, 181, 178, 177
fax. +48 77 44 82 166
ewaluacja@opolskie.pl
www.rpo.opolskie.pl

Spis treści

Spis treści	3
Spis skrótów	4
I. Wstęp.....	5
II. Cele i zakres tematyczny procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020	6
III. System ewaluacji RPO WO 2014–2020. Zaangażowane podmioty i ich zadania	12
IV. Typy badań ewaluacyjnych i podejście do ich realizacji w ramach RPO WO 2014-2020.....	15
V. Planowane do realizacji badania ewaluacyjne w ramach RPO WO 2014-2020.....	21
VI. Rozwój potencjału ewaluacyjnego w ramach RPO WO 2014-2020.....	24
VII. Zasoby niezbędne do realizacji procesu ewaluacji w ramach RPO WO 2014-2020	29
VIII. Sprawozdawczość i monitoring realizacji Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020.....	31
IX. Szczegółowy opis badań ewaluacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach RPO WO 2014-2020	32
Załącznik 1 Wskaźniki rezultatu w ramach RPO WO 2014-2020	46
Załącznik 2 Wzór deklaracji obiektywności i poufności.....	52
Załącznik 3 Wzór deklaracji poufności Ewaluatora	53
Załącznik 4 Wzór kart oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego	54
Załącznik 5 Tabela rekomendacji	56

Spis skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
AO	Aglomeracja Opolska
B+R	sektor badawczo-rozwojowy
DRP	Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GSEiM	Grupa Sterująca Ewaluacją i Monitoringiem
IP RPO WO 2014-2020	Instytucja Pośrednicząca RPO WO 2014-2020
IZ RPO WO 2014-2020	Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020
JE	Jednostka Ewaluacyjna
KE	Komisja Europejska
KM RPO WO 2014-2020	Komitet Monitorujący RPO WO 2014-2020
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KOT	Krajowe Obserwatorium Terytorialne
MiIR MR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (do grudnia 2015 r.) Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (od 12 stycznia 2018r.) ministerstwo właściwe ds. rozwoju
OCRG	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
OOT	Opolskie Obserwatorium Terytorialne
OP	Oś Priorytetowa
ORFT	Opolskie Regionalne Forum Terytorialne
Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 plan	Plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
PI	Priorytet inwestycyjny
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
ROT	Regionalne Obserwatorium Terytorialne
RPO WO 2007-2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
RPO WO 2014-2020 program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
SWR	System Wdrażania Rekomendacji
UMWO	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZWO	Zarząd Województwa Opolskiego
ZZ	Zespół Zadaniowy ds. ewaluacji tematycznych

I. Wstęp

Podstawą dla opracowania *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* (dalej plan / Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020) są dokumenty i wytyczne opracowane zarówno na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym.

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 stanowi uszczegółowienie zapisów zawartych w rozporządzeniach i wytycznych Komisji Europejskiej (KE)¹, Umowie Partnerstwa² oraz w *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, jak również w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*³ (dalej: program, RPO WO 2014-2020). Niniejszy plan uwzględnia także doświadczenia płynące z ewaluacji programów operacyjnych wdrażanych w województwie opolskim w okresie 2007-2013, tj. *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* (RPO WO 2007-2013) i regionalnego komponentu *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* (PO KL).

Jednocześnie plan stanowi operacjonalizację wskazanego w powyższych dokumentach podejścia do procesu ewaluacji z perspektywy potrzeb i możliwości regionalnych, jak również konkretyzuje działania badawczo-analityczne w aspekcie interwencji wskazanych w RPO WO 2014-2020.

Celem Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020 jest wskazanie głównych kierunków działań ewaluacyjnych – w zakresie badań ewaluacyjnych i rozwoju potencjału ewaluacyjnego – planowanych do realizacji w okresie 2014-2023 oraz określenie sposobu organizacji tego procesu w województwie opolskim

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 określa i opisuje:

- cele i zakres tematyczny procesu ewaluacji,
- system instytucjonalny i organizacyjny procesu ewaluacji,
- sposoby realizacji ewaluacji oraz niezbędne do tego zasoby,
- działania informacyjne i szkoleniowe na rzecz wzmocnienia potencjału ewaluacyjnego,
- sposoby upowszechniania wiedzy o wynikach ewaluacji,
- system monitorowania realizacji planu,
- planowane do realizacji badania ewaluacyjne.

Adresatami dokumentu są przede wszystkim: Jednostka Ewaluacyjna (JE), instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2014-2020 oraz przedstawiciele instytucji regionalnych i partnerów społeczno-gospodarczych, zaangażowani w prace Komitetu Monitorującego RPO WO 2014-2020 (KM RPO WO 2014-2020), członkowie Grupy Sterującej Ewaluacją i Monitoringiem (GSEiM) oraz osoby współpracujące z JE w ramach Zespołów Zadaniowych ds. ewaluacji tematycznych (ZZ).

Szczegółowy opis podejścia do realizacji badań ewaluacyjnych w województwie opolskim, uwzględniony w planie, ma na celu usystematyzowanie działań w dziedzinie ewaluacji i dostarczenie odbiorcom materiału, w szczególności pracownikom JE oraz GSEiM i ZZ, zbioru wytycznych, których stosowanie pozwoli usprawnić proces ewaluacji RPO WO 2014-2020. Zakres współpracy JE z ww. podmiotami ma charakter operacyjny, stąd podjęto decyzję o wskazaniu w planie kluczowych etapów badania ewaluacyjnego i produktów z nich wynikających.

¹ *Guidance Document on Monitoring and Evaluation. European Regional Development Fund and Cohesion Fund oraz Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. European Social Fund.*

² *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Dokument przyjęty przez Komisję Europejską 23 października 2017 r.

³ *Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, grudzień 2014 r. Dokument przyjęty przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 r.

Plan pokazuje miejsce ewaluacji programów operacyjnych w systemie monitorowania i ewaluacji polityk rozwoju oraz szczegółowo precyzuje zadania i kompetencje poszczególnych podmiotów zaangażowanych w działania ewaluacyjne.

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 jest efektem prac Jednostki Ewaluacyjnej, eksperta zewnętrznego oraz wniosków ujętych w *Ewaluacji ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020*⁴. Dodatkowo na treści zawarte w planie (w szczególności w zakresie badań ewaluacyjnych) wpływ miały przeprowadzone w województwie opolskim trzy warsztaty w ramach wsparcia procesu przygotowania planów ewaluacji na perspektywę 2014-2020, zrealizowane przez konsorcjum badawcze (Uniwersytet Jagielloński i PSDB) na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

Warsztaty przeprowadzone były w okresie od stycznia do marca 2015 roku. Uczestniczyli w nich przedstawiciele: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (UMWO), Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska. W prace nad Planem ewaluacji RPO WO 2014-2020 zaangażowali się partnerzy społeczno-gospodarczy, za pośrednictwem Opolskiego Regionalnego Forum Terytorialnego, KM RPO WO 2014-2020 oraz GSEiM.

II. Cele i zakres tematyczny procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020

W porównaniu z procesem ewaluacji w poprzednim okresie programowania, perspektywa 2014-2020 wiąże się z potrzebą zwiększenia jakości realizowanych badań ewaluacyjnych i wykorzystania wyników z nich płynących podczas programowania i wdrażania programów operacyjnych.

Prócz tego oczekiwane jest zwiększenie wysiłków pod kątem dostarczania dowodów na temat efektów realizacji programów, z uwzględnieniem tego, co mogłoby zostać osiągnięte w przypadku braku wsparcia. W takich przypadkach zalecane jest przeprowadzenie ewaluacji wpływu opartej na sytuacji kontrfaktycznej, tj. na porównaniu osiągniętych rezultatów z szacowanymi rezultatami, które mogłyby się pojawić pomimo braku interwencji lub realizację ewaluacji opartej na teorii.

Nowe zasady narzucają na instytucje zarządzające obowiązek ponownego zdefiniowania funkcji, działań i procedur wdrażanych w latach 2014-2020, w procesie ewaluacji. Zgodnie z wytycznymi Krajowej Jednostki Ewaluacji (KJE) zmiany te powinny przyczynić się do zwiększenia wiarygodności i użyteczności badań ewaluacyjnych. Oczekuje się, iż w ten sposób zrealizowane ewaluacje dostarczą, we właściwym czasie oraz przy wykorzystaniu odpowiedniej metodologii badawczej, informacji użytecznych w procesie wdrażania programu.

Celem procesu ewaluacyjnego RPO WO 2014-2020 jest dostarczenie instytucjom zaangażowanym we wdrażanie programu wniosków i rekomendacji pozwalających na⁵:

- podsumowanie efektów realizowanych działań oraz ustalenie związków przyczynowo-skutkowych między działaniami i efektami programu (funkcja konkluzyjna ewaluacji);
- poprawę jakości działań oraz podniesienie skuteczności, efektywności i użyteczności programu (funkcja formatywna ewaluacji);
- zwiększenie poparcia społecznego i politycznego dla interwencji oraz podniesienie motywacji i współodpowiedzialności aktorów zaangażowanych w realizację programu, jednocześnie wzmacniając przejrzystość działań władz publicznych (funkcja społeczno-polityczna).

Komisja Europejska podaje, iż *ewaluację przeprowadza się w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programów, jak również w celu analizy ich skuteczności, efektywności i wpływu. Wpływ programów jest ewaluowany w świetle zadań każdego z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego,*

⁴ *Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020. Raport końcowy*, badanie ewaluacyjne zrealizowane przez ECORYS Polska Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Warszawa 2014.

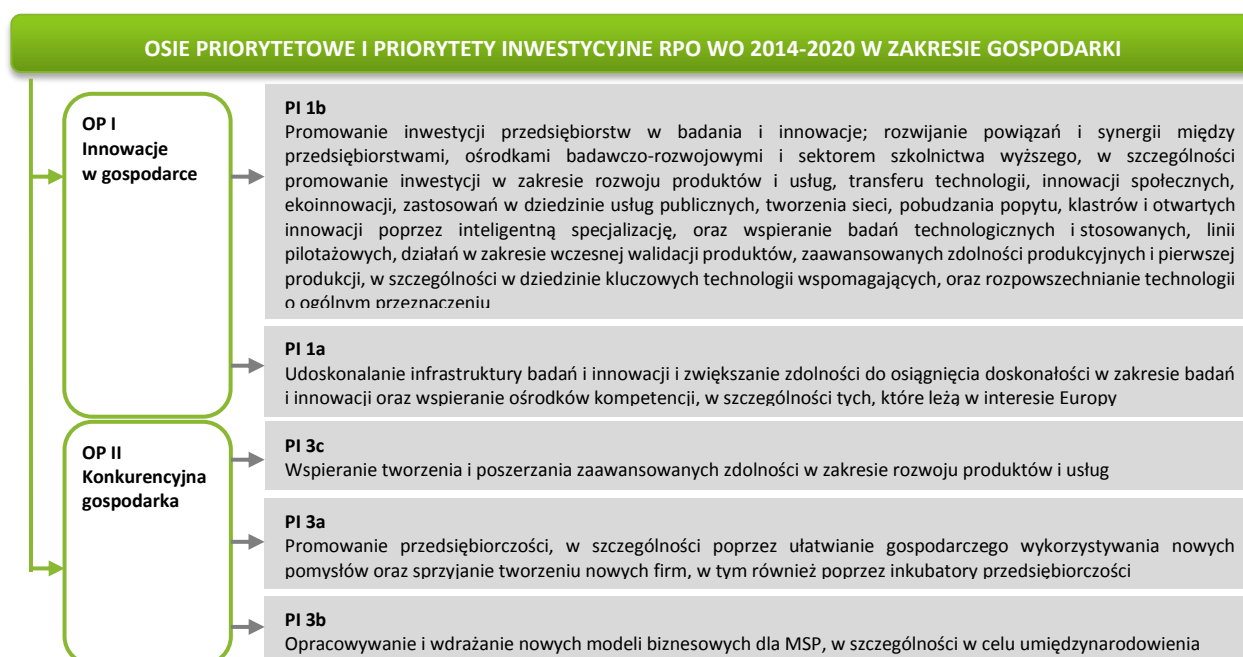
⁵ Por. *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, Minister Inwestycji i Rozwoju, Warszawa, 10 października 2018 r., s. 22-23.

zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i z uwzględnieniem wielkości programu, w odniesieniu do PKB oraz poziomu bezrobocia na terenie objętym programem⁶.

Wytyczne Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju ujmują ewaluację przez pryzmat jej celów i działań jako badanie społeczno-ekonomiczne, którego celem jest oszacowanie, w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów (najczęściej skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) jakości oraz efektów wdrażania interwencji publicznych⁷. Literatura przedmiotu wskazuje na wiele innych definicji, podkreślających różne aspekty samego procesu ewaluacji, uwypuklających jej zróżnicowane cele, czy też odmienne kryteria samego momentu oceny⁸.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, m.in. obok Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020⁹, Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020¹⁰ oraz Strategii Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020¹¹, jest jednym z instrumentów realizacji polityki rozwoju województwa opolskiego określonej w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku¹².

Schemat 1. Zakres interwencji RPO WO 2014-2020 w obszarze gospodarki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WO 2014-2020.

RPO WO 2014-2020 określa priorytety i obszary interwencji, pożądane rezultaty podejmowanych działań, finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) na lata 2014-2020, ukierunkowane głównie na wsparcie innowacyjności, sektora MSP, wysokiej jakości kształcenia, rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu, wysokiej jakości

⁶ Art. 54 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

⁷ Por. Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, dz. cyt., s. 4.

⁸ Por. K. Olejniczak, *Teoretyczne podstawy ewaluacji ex post*, w: A. Haber (red.), *Ewaluacja ex post. Teoria i praktyka badawcza*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2007, s. 16–17.

⁹ *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020. Opolskie dla rodziny*, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, wrzesień 2014 r.

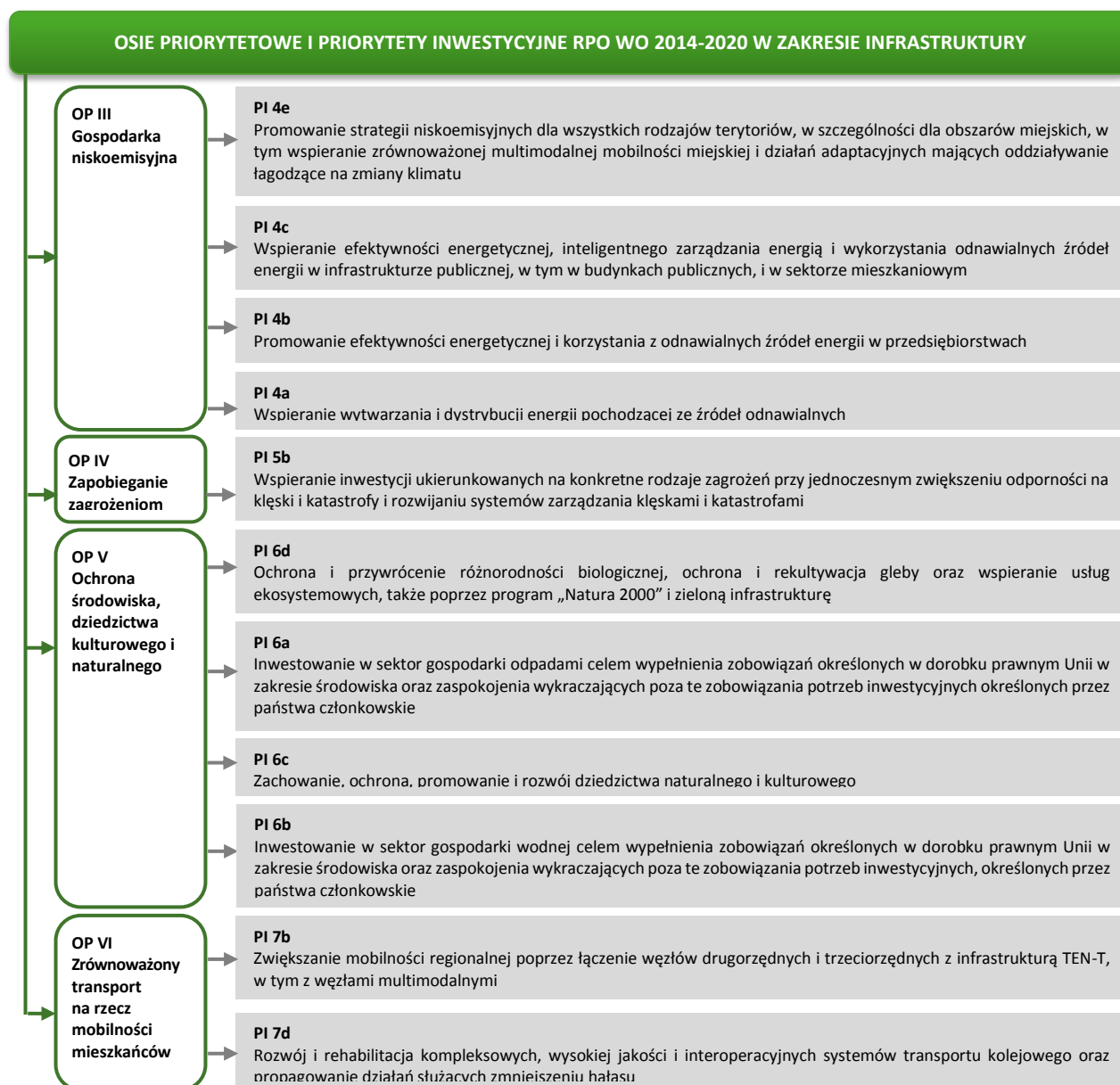
¹⁰ *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, 10 kwietnia 2017 r.

¹¹ *Strategia Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020*, Opole, grudzień 2014 r.

¹² *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku*, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, grudzień 2012 r.

zatrudnienia oraz spójności społecznej, przyrost wydajności a także włączenie się w budowanie gospodarki niskoemisyjnej.

Schemat 2. Zakres interwencji RPO WO 2014-2020 w obszarze infrastruktury

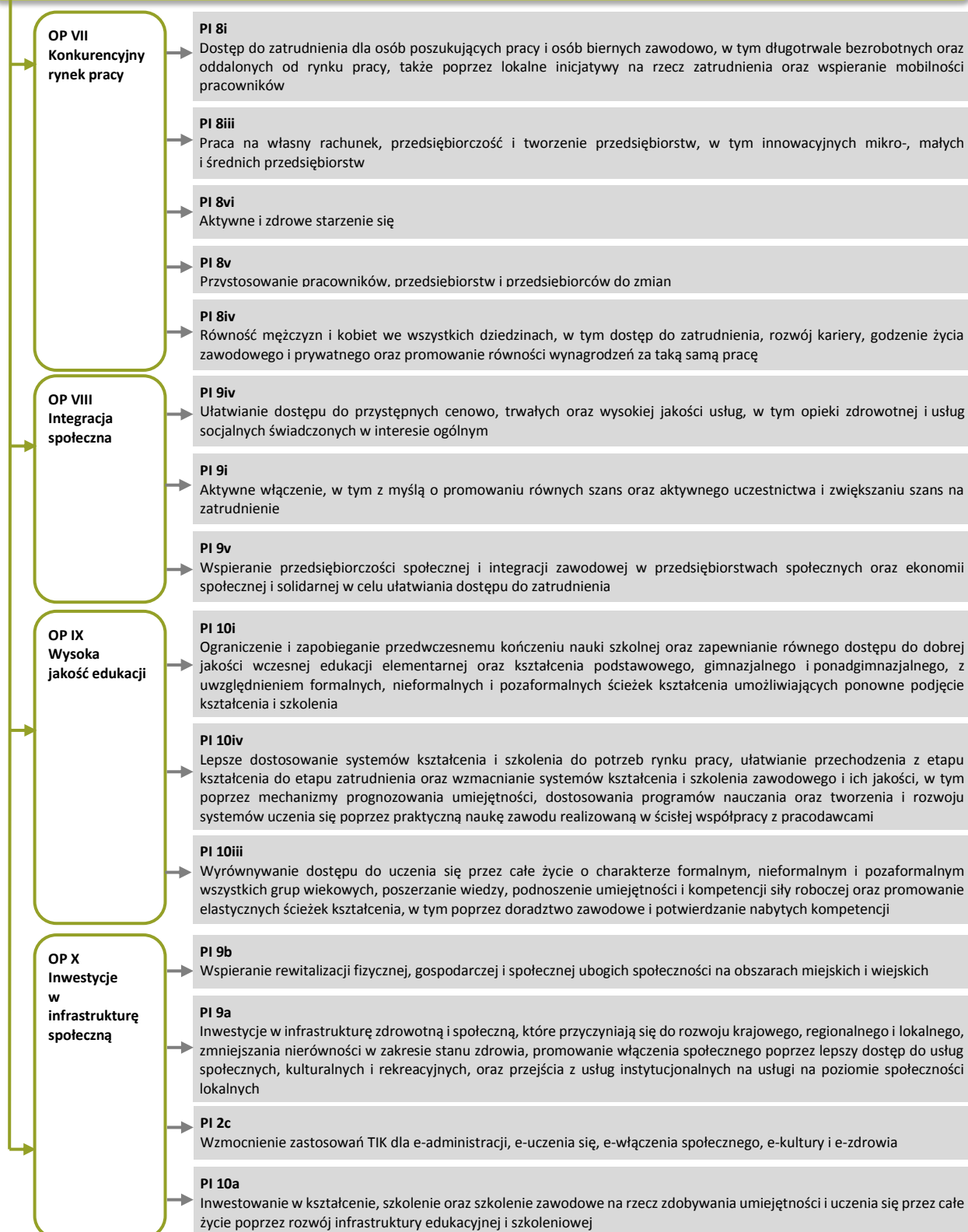
Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WO 2014-2020.

Cele tematyczne programu oraz przyporządkowane do nich rezultaty wraz z ich wartościami i źródłami weryfikacji ujęte zostały w Załączniku nr 1. Proces ewaluacji RPO WO 2014-2020 jest odpowiedzią na wskazane w programie inicjatywy wspierające istniejące potencjały regionalne (w ujęciu przestrzennym, społecznym i gospodarczym). Badania ewaluacyjne planowane są zgodnie ze strukturą programu, obejmującą 11 Osi Priorytetowych (OP) i przyporządkowane do nich Priorytety inwestycyjne (PI)¹³. Interwencje podejmowane w ramach programu zobrazowane zostały na kolejno prezentowanych schematach, grupujących OP i PI w trzech strategicznych obszarach, zgodnie z logiką wdrażania RPO WO 2014-2020, tj.: gospodarki (schemat 1), infrastruktury (schemat 2) oraz społeczeństwa (schemat 3).

Schemat 3. Zakres interwencji RPO WO 2014-2020 w obszarze społeczeństwa

¹³ Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych w ramach RPO WO 2014-2020 szczegółowo obrazuje Tabela 1 ujęta w programie, s. 26-35 oraz *Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych RPO WO 2014-2020 [Sekcja 1]. Załącznik nr 1 do RPO WO 2014-2020*, s. 11-76.

OSIE PRIORYTETOWE I PRIORYTETY INWESTYCYJNE RPO WO 2014-2020 W ZAKRESIE SPOŁECZEŃSTWA

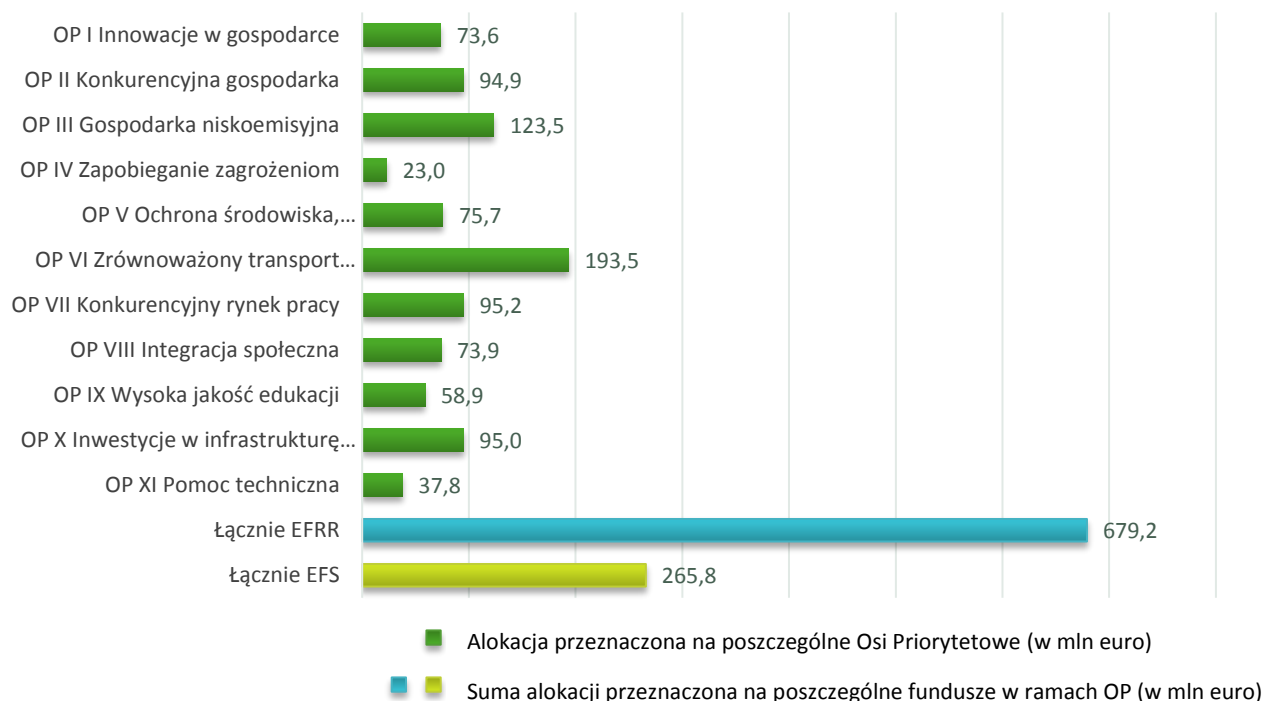

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WO 2014-2020.

Szczególne znaczenie dla województwa w ramach RPO WO 2014-2020 ma wsparcie Obszaru Strategicznej Interwencji Depopulacja. Niekorzystne trendy demograficzne jakie występują w regionie, kwalifikuje województwo do objęcia go w całości kategorią obszaru problemowego. Element ten podlegać będzie także szczególnej uwadze w ramach realizowanych badań ewaluacyjnych, w szczególności pod kątem interwencji opisanych na kolejnym schemacie.

Ponadto w ramach RPO WO 2014-2020 występuje Oś Priorytetowa XI: *Pomoc Techniczna*, która odpowiada za prawidłową realizację powyższych interwencji, ukierunkowana na wzmocnienie instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2014-2020, w tym odpowiedzialnych za monitorowanie i ewaluację programu. Łączna wartość środków zaangażowanych w realizację RPO WO 2014-2020 wynosi 944 967 792,00 EUR.

Wykres 1. Alokacja na Osie Priorytetowe RPO WO 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WO 2014-2020.

Doświadczenia okresu 2007-2013 w zakresie ewaluacji programów, prowadzonej w oparciu o *Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007–2013* oraz *Program Operacyjny Kapitał Ludzki* (komponent regionalny), stanowiły podstawę dla określenia zasad ewaluacji okresu 2014-2020 (w zakresie systemu, rozwiązań organizacyjnych, procedur oraz działań w zakresie rozwoju potencjału ewaluacyjnego regionu).

W poprzednim okresie programowania zrealizowano łącznie 24 ewaluacje (schemat 4), w tym:

- 9 badań w zakresie analizy i oceny działań podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013,
- 6 ewaluacji dotyczących interwencji realizowanych w ramach PO KL,
- 7 badań zintegrowanych w ramach PO KL i RPO WO 2007-2013,
- 2 ewaluacje ex ante RPO WO 2014-2020.

Wnioski i rekomendacje opracowane w ramach ww. badań ewaluacyjnych stanowiąc będą także wkład do ewaluacji przeprowadzanych w okresie 2014-2020. Dzięki ich wynikom możliwe będzie porównanie obu perspektyw przez pryzmat funkcjonujących rozwiązań, oferowanego wsparcia, użyteczności, efektywności i skuteczności interwencji.

Schemat 4. Ewaluacje zrealizowane w zakresie PO KL i RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim w latach 2008-2015

2007/8	Ocena systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) zaprojektowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013	Ocena systemu zarządzania i wdrażania PO KL na poziomie regionalnym Ocena beneficjentów ostatecznych działania 2.6 ZPORR z rekomendacją do wdrażania działania 8.2 PO KL w województwie
	Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim	
2009	Ocena systemu wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013 Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013 Ocena zdolności i potrzeb pozyskiwania środków pomocowych UE przez jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego (w kontekście RPO WO 2007-2013)	
2010	Ocena jakości projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia	Identyfikacja i ocena podjętych lub planowanych do podjęcia lokalnych inicjatyw na terenach wiejskich w ramach PO KL w latach 2007-2013 w województwie opolskim Bariery i problemy w realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie opolskim
2011	Ocena i analiza przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych w województwie opolskim Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim	Projekty partnerskie w ramach PO KL w województwie opolskim
2012	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMIE Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim	
2013	Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020 Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020	
2014	Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020	
2015		Przegląd i ocena działań służących włączeniu społecznemu i zawodowemu oraz identyfikacja skutecznych i trwałych rozwiązań możliwych do wdrożenia w ramach RPO WO 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne.

Doświadczenia okresu 2007-2013, w tym w szczególności zalecenia opracowane w ramach badań przeprowadzonych w regionie od 2012 do 2014 roku miały istotny wpływ na programowanie obecnej perspektywy finansowej w województwie opolskim. W zależności od ich tematyki zostały one ujęte m.in. w dokumentach i wytycznych RPO WO 2014-2020 pod kątem działań związanych z:

a) organizacją systemu wdrażania RPO WO 2014-2020, tj.:

- zachowaniem podziału zadań pomiędzy poszczególnymi instytucjami wdrażającymi program na podobnym poziomie jak w okresie 2007-2013,
- zmniejszeniem obciążeń administracyjnych dla beneficjentów oraz upraszczaniem procedur związanych z aplikowaniem o wsparcie ze środków europejskich,
- udoskonaleniem i uzupełnieniem działań komunikacyjnych oraz zwiększeniem dostępności i przystępności języka publikacji informacyjno-promocyjnych,
- bieżącym dostosowaniem szkoleń do potrzeb poszczególnych kategorii odbiorców;

b) realizacją projektów w RPO WO 2014-2020, tj.:

- podtrzymaniem wagi projektów realizowanych w partnerstwie,
- dalszym kompleksowym planowaniem udzielanego wsparcia,
- wspieraniem konkretnych grup docelowych, na podstawie wyników analiz prowadzonych w tym zakresie przez beneficjentów wsparcia,
- szerszym zastosowaniem zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej,
- większym wsparciem projektów, których celem jest wdrożenie w przedsiębiorstwie innowacji oraz rozbudowa zaplecza badawczego jednostek naukowo-badawczych na rzecz przedsiębiorczości,
- dalszym wspieraniu kształcenia zawodowego z perspektywy potrzeb rynku pracy,
- dalszą realizacją projektów w zakresie rewitalizacji na obszarach miejskich.

III. System ewaluacji RPO WO 2014–2020. Zaangażowane podmioty i ich zadania

System ewaluacji RPO WO 2014-2020 zbudowany został przy uwzględnieniu następujących zasad:

- integralności procesów monitorowania w ramach RPO WO 2014-2020 i SRWO 2020;
- komplementarności działań badawczo-ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2014-2020 i SRWO 2020;
- realizacji programu w oparciu o fakty, dane i społeczno-ekonomiczne teorie naukowe;
- niezależności procesu ewaluacji w stosunku do instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu;
- przejrzystości realizowanych badań, w tym udostępnianie ich szerokiemu gronu odbiorców;
- partnerstwa i współuczestnictwa różnych instytucji oraz podmiotów.

Działania ewaluacyjne w województwie opolskim koordynuje Zarząd Województwa Opolskiego, w imieniu którego proces ewaluacji realizuje **Jednostka Ewaluacyjna** osadzona w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej (Referat Badań i Ewaluacji). Wśród głównych zadań JE wymieniść należy¹⁴:

- a) opracowanie, wdrażanie, monitorowanie i aktualizowanie Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020;
- b) realizację i koordynację badań ewaluacyjnych oraz monitorowanie postępu wdrażania rekomendacji;
- c) przedstawianie wyników badań ewaluacyjnych w zakresie oceny programu, w tym podejmowanie działań wynikających z ich zaleceń (m.in. podczas posiedzeń KM RPO WO 2014-2020);
- d) współpracę i wymianę informacji w zakresie procesu ewaluacji z interesariuszami tego procesu;
- e) raportowanie wyników ewaluacyjnych interesariuszom procesu ewaluacji;
- f) rozwój potencjału ewaluacyjnego;

¹⁴ Załącznik nr 5 do RPO WO 2014-2020. System instytucjonalny w RPO WO 2014-2020 [Seksja 7], Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, luty 2018, s. 10.

- g) udostępnianie informacji nt. procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 opinii publicznej, w tym w zakresie badań ewaluacyjnych, ich wyników i konsekwencji ich zastosowania.

Organizacja instytucjonalna procesu ewaluacji w województwie opolskim, zorientowana została na funkcjonalną niezależność procesu ewaluacji oraz regulujących go procedur – co zapewnia obiektywność i autonomiczność w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie RPO WO 2014-2020. Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji zostanie zapewniona poprzez:

- funkcjonowanie jednej JE koordynującej proces ewaluacji całego programu (brak tożsamych jednostek w Instytucjach Pośredniczących RPO WO 2014-2020);
- umiejscowienie JE poza strukturami Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych – odpowiedzialnego za programowanie, wdrażanie i monitorowanie RPO WO 2014-2020;
- realizację większości badań ewaluacyjnych przez ekspertów lub podmioty zewnętrzne względem IZ RPO WO 2014-2020;
- wyodrębnienie budżetu na realizację procesu ewaluacji.

Proces ewaluacyjny w województwie opolskim realizowany jest w ramach sieci powiązań (interakcji) pomiędzy jego indywidualnymi i instytucjonalnymi uczestnikami. Podmioty tworzące system ewaluacyjny, w różnym stopniu zaangażowane są we wskazane powyżej zadania, co przedstawione zostało na kolejnym schemacie (schemat 5). Kluczowymi podmiotami współpracującymi z JE, a zarazem głównymi adresatami rekomendacji wynikających z badań ewaluacyjnych, są instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2014-2020, tj.:

- a) **Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020:** Zarząd Województwa Opolskiego, którego obowiązki w tym zakresie realizuje Departament Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO;
- b) **Instytucje Pośredniczące RPO WO 2014-2020:**
- Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG) – jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego wdrażająca wybrane PI w zakresie EFRR, a mianowicie: 1b, 3b, 3c, 4a, 4b, 4c, 9a;
 - Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu (WUP) – jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego wdrażająca wybrane PI w zakresie EFS, a mianowicie: 8i, 8iii, 8iv, 9v, 10i, 10iv;
 - Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Związek ZIT) – partnerstwo w postaci Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska wdrażające wybrane PI, a mianowicie: 3a, 4c, 4e, 6c, 10i, 10iv.

Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji w szczególności są odpowiedzialne za:

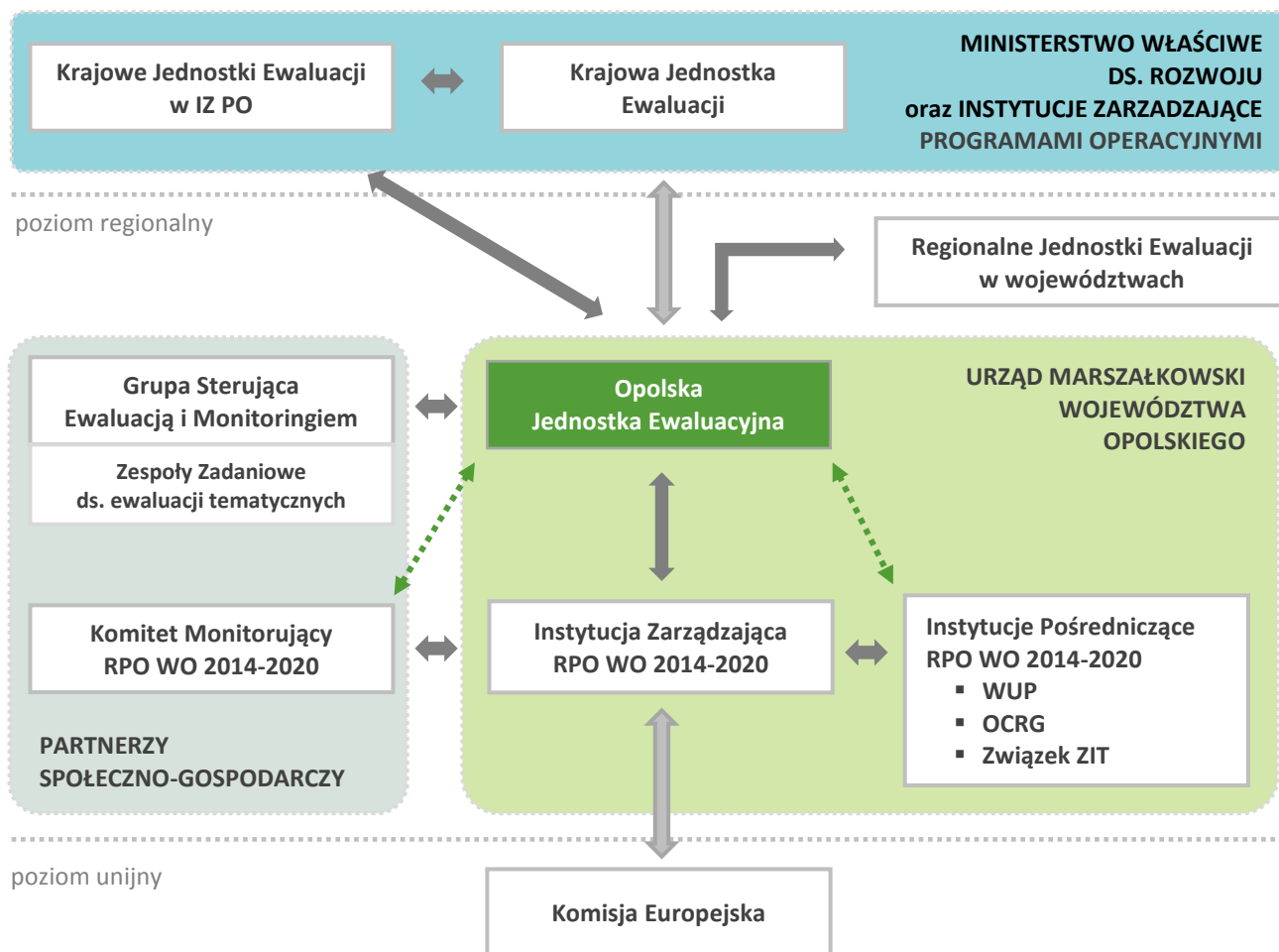
- a) konsultowanie zapisów Planu Ewaluacji RPO WO 2014-2020,
- b) gromadzenie, przetwarzanie oraz udostępnianie danych i informacji niezbędnych do realizacji badań ewaluacyjnych,
- c) wdrażanie wniosków i rekomendacji wynikających z ewaluacji w formie działań naprawczych oraz usprawnień wpływających na skuteczną i efektywną realizację programu,
- d) udział w pracach GSEiM,
- e) udział w pracach KM RPO WO 2014-2020.

Dodatkowo IZ RPO WO 2014-2020 odpowiedzialna jest za zapewnienie odpowiednich zasobów organizacyjno-kadrowych i środków finansowych do prowadzenia działań ewaluacyjnych. Ponadto koordynuje prace KM RPO WO 2014-2020, w tym dostarcza mu dane (m.in. za pośrednictwem JE) dotyczące postępów programu w osiąganiu celów, dane finansowe i rzeczowe oraz opracowuje sprawozdania z realizacji programu i przedkłada je KE.

IZ RPO WO 2014-2020 w drodze uchwały powołała partnerski KM RPO WO 2014-2020, którego skład stanowią przedstawiciele: strony rządowej i samorządowej, organizacji związkowych, organizacji pracodawców, izb gospodarczych, organizacji pozarządowych i środowiska naukowego. Partnerski charakter Komitetu oznacza ścisłą współpracę między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie na każdym szczeblu w trakcie całego cyklu programowania obejmującego przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę.

Schemat 5. System instytucjonalny procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020

poziom krajowy

Źródło: Opracowanie własne.

Udział **Komitetu Monitorującego RPO WO 2014-2020**¹⁵ w procesie ewaluacji polega na:

- rozpatrywaniu i zatwierdzaniu Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz jego zmian,
- analizie postępów realizacji planu i akceptacji proponowanych w nim zmian,
- monitorowaniu procesu ewaluacji programu,
- rekomendowaniu obszarów, które powinny zostać poddane ewaluacji w ramach programu,
- zapoznawaniu się z wynikami badań ewaluacyjnych oraz monitorowaniu ich wykorzystania.

Z poziomu centralnego proces ewaluacji w województwie opolskim nadzorowany jest przez **Krajową Jednostkę Ewaluacji** (KJE, umiejscowioną w strukturach MR), do zadań której należy¹⁶:

- koordynowanie ewaluacji polityki spójności w latach 2014-2020;
- realizacja procesu ewaluacji horyzontalnych na poziomie Umowy Partnerstwa;
- koordynacja i realizacja działań mających na celu rozwój potencjału i kultury ewaluacyjnej.

W celu zachowania zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz procesu monitorowania i ewaluacji polityk rozwoju w 2014 roku Zarząd Województwa Opolskiego powołał

¹⁵ KM RPO WO 2014-2020 powołany został uchwałą nr 249/2015 Zarządu Województwa Opolskiego z 10.02.2015 r. z późniejszymi zmianami. Łącznie w pracach Komitetu uczestniczy około 66 osób: członkowie, obserwatorzy i przedstawiciele Komisji Europejskiej.

¹⁶ Szczegółowy zakres zadań KJE i podmioty z którymi współpracuje określają *Wytoczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 11-13.

Grupę Sterującą Ewaluacją i Monitoringiem¹⁷ bezpośrednio współpracującą z Jednostką Ewaluacji i Opolskim Obserwatorium Terytorialnym¹⁸. Role GSEiM jest w szczególności współpraca przy:

- a) identyfikacji tematów ewaluacji w zakresie RPO WO 2014-2020 oraz badań i analiz dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego województwa;
- b) prowadzeniu, monitorowaniu i ocenie regionalnej polityki rozwoju;
- c) konsultowaniu i monitorowaniu Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020;
- d) formułowaniu zakresu, ocenie produktów oraz opiniowaniu wniosków i zaleceń wypracowanych w ramach badań ewaluacyjnych;
- e) rozwoju potencjału ewaluacyjnego w regionie.

Stałymi członkami GSEiM są przedstawiciele: JE, departamentów merytorycznych UMWO, instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu, partnerów społeczno-gospodarczych, KM RPO WO 2014-2020, środowiska naukowego, obserwatoriów funkcjonujących w regionie (Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy w WUP oraz Obserwatorium Polityki Społecznej w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Opolu) a także Urzędu Statystycznego w Opolu.

Dodatkowym wsparciem JE są **Zespoły Zadaniowe ds. ewaluacji tematycznych** (ZZ) powoływane każdorazowo na potrzeby realizowanych badań. Skład ZZ uzależniony jest od zakresu ewaluacji i może być ustalany spośród przedstawicieli: GSEiM, JE (pełniących rolę koordynatora badania w ramach danej ewaluacji), instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2014-2020, UMWO, IZ innych programów operacyjnych oraz KJE, jak również ekspertów zewnętrznych, których dobór będzie uzależniony od przedmiotu badania. W stosunku do GSEiM zespoły pełnią rolę operacyjną i współpracują z JE przy:

- a) formułowaniu szczegółowego zakresu i przedmiotu ewaluacji (w tym ich celów, obszarów badawczych, metodologii, źródeł danych, itp.);
- b) opisywaniu kryteriów wyboru Wykonawcy oraz kryteriów oceny ofert;
- c) monitorowaniu postępu prac Wykonawcy w ramach ewaluacji;
- d) ocenie produktów ewaluacji;
- e) operacjonalizacji wniosków i rekomendacji sformułowanych przez Wykonawcę;
- f) monitorowaniu procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku badań ewaluacyjnych.

Przedstawiony system ewaluacji, w tym zaangażowane instytucje gwarantują systematyczny przepływ informacji w zakresie monitorowania i ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz zapewniają wyższą jakość procesu ewaluacji, a tym samym użyteczność wniosków i rekomendacji.

IV. Typy badań ewaluacyjnych i podejście do ich realizacji w ramach RPO WO 2014-2020

W ramach RPO WO 2014-2020 przeprowadzane będą ewaluacje, których rodzaj uzależniony będzie m.in. od momentu realizacji interwencji i ewaluacji (zgodne z zapisami tabeli 1).

Tabela 1. Rodzaj ewaluacji ze względu na moment badania

Lp.	Rodzaj ewaluacji	Opis ewaluacji
1	ewaluacja ex-ante (przed rozpoczęciem realizacji programu)	wykonana została na przełomie lat 2012/2013, przed wdrożeniem programu, w celu poprawy jakości RPO WO 2014-2020, głównie pod kątem analizy logiki interwencji i oceny trafności, spójności i spodziewanej skuteczności działań.

¹⁷ GSEiM powołana została uchwałą nr 5177/2014 Zarządu Województwa Opolskiego z 16.06.2014 r. z późniejszymi zmianami. Grupa liczy ok. 30 osób. W latach 2007-2013 funkcjonowała Grupa Sterująca Ewaluacją - powołana wyłącznie dla potrzeb współpracy przy realizacji procesu ewaluacji RPO WO 2007-2013 i PO KL (komponent regionalny).

¹⁸ Opolskie Obserwatorium Terytorialne (OOT), zgodnie z zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*, umiejscowione zostało w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej (Uchwała nr 3473/2013 ZWO z dnia 25.03.2013 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego UMWO). OOT odpowiedzialne jest głównie za bieżącą i rzetelną ocenę zachodzących procesów rozwojowych oraz weryfikację stopnia osiągania celów strategicznych województwa; rozwój systemu monitorowania efektów prowadzonej polityki rozwoju oraz prowadzenie badań i analiz nt. sytuacji województwa w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym.

		Dodatkowo w 2014 r. zrealizowano ewaluację ex-ante w zakresie instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020.
2	ewaluacja on-going (w trakcie realizacji programu)	realizowana w trakcie okresu programowania w zakresie oceny skuteczności, efektywności i wpływu programu, umożliwiającą korygowanie interwencji na bieżąco oraz identyfikację ewentualnych problemów, słabości strukturalnych (celem ich ewentualnej korekty) lub zmian w otoczeniu zewnętrznym.
3	ewaluacja mid-term (w połowie okresu wdrażania programu)	ewaluacja przeprowadzana na półmetku realizacji programu, w zakresie analizy pierwszych produktów i rezultatów, co pozwala ocenić efekty wdrażania interwencji (pokazuje, w jaki sposób założenia przekładane są na działania i wskazuje konieczne zmiany)
4	ewaluacja ex-post (po zakończeniu realizacji programu)	przeprowadzana po zakończeniu interwencji, podsumowująca i oceniająca jej przebieg i czynniki wpływające na sukces lub niepowodzenie interwencji oraz efekty programu, w tym jego wkład w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Art. 55-57 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, Minister Inwestycji i Rozwoju, Warszawa, październik 2018 r., s. 4.

Niniejszy plan ewaluacji koncentruje się na badaniach w zakresie RPO WO 2014-2020, tj. na ewaluacjach programowych, poświęconych zbadaniu istoty, wpływu i znaczenia działań realizowanych w ramach programu, w tym uwzględniających logikę interwencji.

Ewaluacje horyzontalne, obejmujące swym zakresem kilka interwencji lub/i obszarów problemowych jednocześnie (mogą być realizowane np. pod kątem programów operacyjnych okresu 2007-2013 lub programów 2014-2020 koordynowanych na poziomie centralnym).

W obecnym okresie programowania, obok ewaluacji procesowych (koncentrujących się głównie na analizie i ocenie działań związanych z wdrażaniem i funkcjonowaniem programu) w większym stopniu przeprowadzane będą ewaluacje identyfikujące rzeczywiste efekty interwencji (zarówno w aspekcie odbiorców wsparcia, jak i sytuacji społeczno-gospodarczej regionu) oraz badania koncentrujące się na analizie, które działania programu i dlaczego odznaczają się największą/najmniejszą skutecznością, efektywnością i trwałością. Służyć temu będą w szczególności ewaluacje wpływu – oceniające zmiany (zarówno zamierzone, jak i niezamierzone efekty projektu, programu, polityki). W ramach ewaluacji wpływu realizowane mogą być badania polegające na porównaniu osiągniętych rezultatów z szacowanymi rezultatami, które mogą się pojawić pomimo braku interwencji (ewaluacje kontrfaktyczne) oraz ewaluacje oparte na teorii – badania, których celem jest głównie informowanie o realizacji i efektach programu oraz o tym w jaki sposób i dlaczego program osiągnął określone rezultaty¹⁹.

Jednostka Ewaluacyjna może przeprowadzać ewaluacje we własnym zakresie i przy wykorzystaniu swoich zasobów administracyjnych (ewaluacje wewnętrzne). Ewaluacje te w szczególności będą mieć charakter uzupełniający w stosunku do ewaluacji zewnętrznych (ze względu na zasoby kadrowe, którymi dysponuje JE). Głównym instrumentem ewaluacji RPO WO 2014-2020 będą ewaluacje zewnętrzne, przeprowadzane przez niezależnych ewaluatorów²⁰, których rolą będzie dostarczenie wyników w zakresie oceny programu. Podejście takie zapewni obiektywizm przedstawianych opinii, przez podmioty niezaangażowane w proces przygotowania i wdrażania RPO WO 2014-2020 i niezwiązane z UMWO. Uzupełnieniem przedmiotowych ewaluacji są badania mieszane, których wyniki uzyskane zostaną dzięki jednoczesnej realizacji analizy zewnętrznej i wewnętrznej.

¹⁹ Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, dz. cyt., s. 4. Więcej nt. ewaluacji kontrfaktycznych w: *Projektowanie i zlecenie ewaluacji wpływu opartych na sytuacji kontrfaktycznej. Praktyczne wytyczne dla Instytucji Zarządzających EFS*. Komisja Europejska, DG ds. Zatrudnienia, październik 2012 r.

²⁰ Wybór podmiotów przeprowadzających ewaluacje zewnętrzne odbywa się zgodnie z zapisami Ustawy Prawo zamówień publicznych oraz *Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego oraz organizacji, składu i trybu pracy komisji przetargowej oraz zakresu obowiązków członków tej komisji*. Działania te podejmowane są we współpracy z Departamentem Organizacyjno-Administracyjnym.

Obustronne zaangażowanie w realizację badania wymaga podejścia partycypacyjnego do ewaluacji (interaktywnego). Podejście to odznacza się bardziej aktywną formą współpracy, w której partnerzy, uczestnicy programu (interesariusze ewaluacji) są jednocześnie równorzędnymi aktorami procesu badawczego. Silniejsza koncentracja na tego typu ewaluacjach w okresie 2014-2020 pozwoli na skuteczniejsze formułowanie bardziej użytecznych rozwiązań naprawczych, co zwiększy szanse ich wdrożenia.

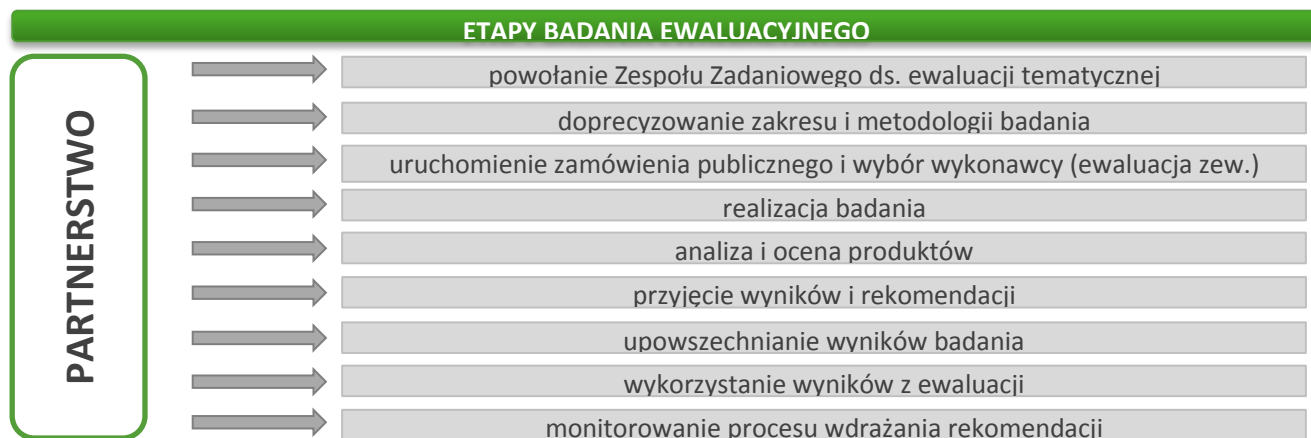
Rozwój procesu ewaluacji w ramach programowania 2004-2006 i 2007-2013 wpłynął na wytworzenie bogatego zbioru informacji. W obecnym okresie programowania konieczne jest bardziej intensywne ich wykorzystywanie poprzez przegląd zrealizowanych ewaluacji, analiz i ekspertyz, w tym syntetyzowanie ich wyników i wyciąganie strategicznych wniosków w kontekście potrzeb decyzyjnych. Pomóc w tym może realizacja²¹:

- metaanaliz – wykorzystujących wyniki zrealizowanych badań, które wykonywane są wg określonej uprzednio, spójnej metodologii;
- metaewaluacji (tzw. „ewaluacja ewaluacji”) – podsumowań wniosków i rekomendacji z badań ewaluacyjnych, tj. prowadzenie badań których przedmiotem są zbiory ewaluacji, a jednym z jej celów jest ocena przeprowadzonych badań i wartości uzyskanych zaleceń.

Ewaluacja, niezależnie od tematyki podejmowanego badania, realizowana jest według określonego schematu. Kolejne ustandaryzowane etapy ewaluacji regionalnych przedstawiono na schemacie 6.

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020, określa wstępnie temat, zakres, metodologię i harmonogram realizacji poszczególnych badań ewaluacyjnych. Decyzja o rozpoczęciu badania uzależniona będzie od zapisów w nim ujętych. Z uwagi na kumulację badań w niektórych latach (np. ze względu na potrzebę uzyskania danych dla potrzeb sprawozdawczości RPO WO 2014-2020) niezbędnym będzie rozpoczęcie prac nad badaniem, w tym zlecenie jego realizacji i wybór wykonawcy dużo wcześniej od faktycznej jego realizacji lub kumulacja w ramach jednego zamówienia publicznego kilku ewaluacji.

Schemat 6. Etapy badań ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwszy etap badania związany jest z powołaniem Zespołu Zadaniowego ds. ewaluacji tematycznej, którego członkowie w celu zachowania zasady przejrzystości oraz bezstronności planowania i przeprowadzenia ewaluacji są zobowiązani do podpisania *Deklaracji obiektywności i poufności* (której wzór stanowi załącznik nr 2). JE wspólnie z zespołem definiuje szczegółowy opis badania ewaluacyjnego (przedmiot zamówienia²²), będący dokumentem porządkującym następujące informacje:

- temat, przedmiot i zakres ewaluacji,

²¹ Zob. S. Bienias: *Metaewaluacja jako narzędzie służące projektowaniu przyszłych interwencji publicznych. Przykłady zastosowania w ramach Polityki Spójności*, w: A. Haber, R. Trzcinski (red.), *Ocena wpływu i prognozowanie efektów w badaniach ewaluacyjnych*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011, s. 10.

²² Dodatkowo dokumentacja w zakresie zamówienia publicznego określa m.in.: harmonogram ewaluacji, minimalne wymagania odnośnie zespołu badawczego, współpracę pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, elementy oferty i kryteria wyboru oferty oraz przybliżony budżet badania.

- uzasadnienie realizacji ewaluacji i potrzeby informacyjne,
- cel główny i, w zależności od zakresu badania, cele szczegółowe,
- obszary badawcze (problemowe) lub pytania ewaluacyjne oraz kryteria ewaluacyjne²³,
- wymagania odnośnie metodologii oraz technik badawczych (w zależności od potrzeb Zamawiającego) oraz źródła informacji,
- ramy czasowe, formę oraz zakres produktów ewaluacji;
- odbiorców ewaluacji (adresatów rekomendacji).

W przypadku ewaluacji zewnętrznych, merytoryczne kryteria wyboru wykonawcy powinny stanowić podstawę oceny oferty i zagwarantować dobór najlepszej koncepcji badawczej. W takich sytuacjach (gdy pod uwagę brany jest wkład merytoryczny wykonawcy do badania) kryterium ceny nie powinno stanowić więcej niż 40% punktacji ofert. Udział procentowy wag poszczególnych kryteriów określany będzie indywidualnie dla każdego badania.

Po wyborze wykonawcy i podpisaniu umowy pomiędzy zamawiającym i wykonawcą, rozpoczyna się faktyczna realizacja badania ewaluacyjnego. Dobrą praktyką jest organizacja spotkania inauguracyjnego badanie (pomiędzy przedstawicielami zamawiającego oraz zespołem badawczym wykonawcy), którego celem powinno być doprecyzowanie oczekiwań merytorycznych i szczegółów organizacyjnych ewaluacji. Spotkanie powinno służyć także przekazaniu pierwszych dokumentów źródłowych, jak również listu polecającego (wskazującego na wykonawcę oraz zespół badawczy jako realizatora badania) oraz podpisaniu *Deklaracji poufności Ewaluatora* przez członków zespołu badawczego (załącznik nr 3 do planu). Etap ten wpływa na późniejsze wnioskowanie i formułowanie rekomendacji a jego powodzenie zależy m.in. od zaangażowania ewaluatora w proces zbierania i analizowania danych.

Wysoką jakość realizacji procesu ewaluacji determinuje przestrzeganie przez obie strony standardów ewaluacji²⁴. Rolą JE w fazie realizacji zewnętrznego badania ewaluacyjnego jest w szczególności monitorowanie postępu prac wykonawcy. Ważnym zadaniem jest także koordynacja współpracy podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji (w tym potencjalnych odbiorców badania) za pośrednictwem ZZ. Koordynacja ta umożliwi udostępnianie posiadanych danych, czy też wsparcie wykonawcy w procesie pozyskiwania informacji od innych instytucji.

Ocena produktów ewaluacyjnych polega przede wszystkim na szczegółowej analizie i weryfikacji raportu metodologicznego oraz raportu końcowego i powinna być każdorazowo konsultowana wśród członków zespołu zadaniowego i odbiorców ewaluacji.

Raport metodologiczny jest dokumentem, który uszczegóławia zapisy dotyczące koncepcji badania i metodologii²⁵ zawarte w ofercie, natomiast przyjętą formą prezentacji wniosków i rekomendacji z przeprowadzonej ewaluacji jest raport końcowy²⁶. Główne elementy raportów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura raportu metodologicznego i końcowego badania ewaluacyjnego

Lp.	RAPORT METODOLOGICZNY	RAPORT KOŃCOWY
1	-	jednostronicowe resume i/lub streszczenie (do 5 stron A4, zarówno w wersji polskiej, jak i angielskiej)
2	spis treści	

²³ Kryteria ewaluacyjne ukierunkowują ocenę na kwestie najistotniejsze dla programu. Najczęściej stosowanymi kryteriami są: skuteczność, efektywność, użyteczność, trafność i trwałość. Zob. S. Bienias, T. Gapski, J. Jąkałski, I. Lewandowska, E. Opałka, P. Strzęboszewski: *Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa 2012, s. 18.

²⁴ Por. *Standardy ewaluacji*, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, Warszawa 2008.

²⁵ W zależności od potrzeb Zamawiającego, typu i zakresu ewaluacji oraz możliwości czasowych badania – raport metodologiczny może zawierać wstępną analizę logiki interwencji / pierwsze wnioski z badania, w skutek czego możliwym będzie określenie trafniejszych narzędzi badawczych.

²⁶ W przypadku dużych i złożonych badań ewaluacyjnych wstępne i końcowe wersje raportów końcowych mogą być prezentowane w formie raportów cząstkowych.

Lp.	RAPORT METODOLOGICZNY	RAPORT KOŃCOWY
3	wprowadzenie, zawierające opis przedmiotu i koncepcji badania, główne założenia i cele badania i informacje nt. sposobu realizacji badania oraz (w przypadku ewaluacji w zakresie OP) odtworzoną logikę interwencji	
4	szczegółowy opis metodologii w kontekście celów szczegółowych/obszarów problemowych/pytań ewaluacyjnych (źródła danych, metody i techniki badawcze oraz struktura doboru próby badawczej, metody analizy i oceny danych oraz sposoby zagwarantowania rzetelności i trafności zastosowanych narzędzi)	ogólny opis metodologii, tj. opis wykorzystanych metod badawczych i źródeł informacji oraz wielkość zrealizowanych prób badawczych (w przypadku realizacji badań terenowych)
5	lista publikacji i materiałów, które zostaną wykorzystane w badaniu	szczegółowy opis wyników badań wtórnych i pierwotnych oraz ich analiza i interpretacja (m.in. za pomocą schematów, wykresów i tabel)
6	harmonogram realizacji badań terenowych i analiz wraz z uzasadnieniem kolejności ich realizacji	wnioski i powiązane z nimi rekomendacje przedstawione w formie pozwalającej na ich operacyjne zastosowanie (tabela rekomendacji)
7	opis organizacji pracy badawczej i podział obowiązków zespołu badawczego	załączniki (np. zbiór danych pozwalający na ich późniejsze wykorzystanie)
8	załączniki (np. scenariusz/e badań terenowych i/lub opis koncepcji analizowania danych źródłowych)	-

Źródło: Opracowanie własne.

Odbiór i ocena raportu końcowego, zgodnie z wytycznymi KJE, powiązana jest z przygotowaniem karty oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego (niniejszą kartę wypełnia się również w przypadku odstąpienia od umowy z Wykonawcą ewaluacji) – zarówno w przypadku ewaluacji zewnętrznej, jak i wewnętrznej (załącznik 4 do planu)²⁷. Przyjęty przez JE protokołem odbioru raport końcowy, przekazywany jest do KJE, celem umieszczenia go w bazie badań ewaluacyjnych oraz do Komisji Europejskiej za pomocą systemu elektronicznej wymiany danych (SFC2014)²⁸.

Produktami badania, oprócz raportów, mogą być także: broszury informacyjne, prezentacje multimedialne wyników, bazy danych wraz z narzędziami badawczymi oraz wnioski i rekomendacje. Nie oznacza to, że w każdym ze zrealizowanych badań muszą pojawić się wszystkie wymienione produkty. Katalog produktów może zostać wzbogacony o inne formy prezentacji wyników badania (w zależności od potrzeb zamawiającego i typów odbiorców ewaluacji). Forma prezentacji wyników powinna być uzasadniona potrzebami docelowej grupy odbiorców.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces zarządzania rekomendacjami są JE, regionalne instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2014-2020, ZZ oraz adresaci rekomendacji (tj. podmioty odpowiedzialne za bezpośrednie wdrożenie zaleceń ewaluacyjnych, głównie jednostki administracji publicznej odpowiedzialne na realizację programu), jak również KJE i KM RPO WO 2014-2020. JE koordynuje proces wdrażania i monitorowania rekomendacji. Proces ten obejmuje trzy główne etapy:

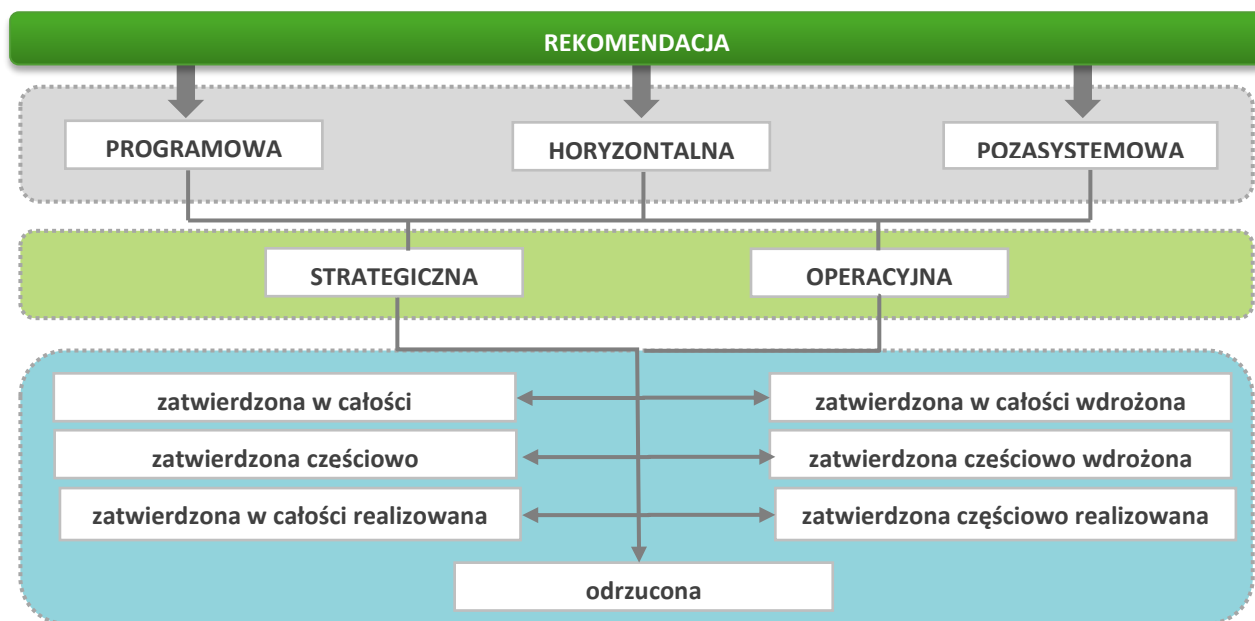
- opracowanie tabeli rekomendacji (załącznik 5 do planu) wraz z podjęciem decyzji o zakresie i sposobie wdrożenia rekomendacji,
- wdrażanie rekomendacji,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Po odbiorze raportu końcowego, JE analizuje wyniki badania ewaluacyjnego oraz poddaje konsultacji i dyskusji, zaproponowane przez ewaluatora, zalecenia w możliwie najszerszym gronie adresatów rekomendacji (celem przypisania im odpowiedzialności za podjęcie konkretnych działań w celu ich wdrożenia). Ponadto, zgodnie z zaleceniami KJE, na tym etapie współpracy z głównymi adresatami rekomendacji, dokonuje się klasyfikacji każdej rekomendacji według poniższej typologii.

Schemat 7. Klasyfikacja i status rekomendacji ewaluacyjnych

²⁷ Por. Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, dz. cyt., s. 28-29.

²⁸ Zob. Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) NR 463/2014 z dnia 5 maja 2014 r. ustanawiające, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zasady i warunki mające zastosowanie do systemu elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi i Komisją.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 38-39.

Poszczególne rekomendacje oznaczają²⁹:

a) podział zaleceń ze względu na ich klasę / podklasę:

- rekomendacja horyzontalna – dotycząca realizacji polityki spójności, wykraczająca poza program, za której monitorowanie odpowiada KJE:
 - rekomendacja operacyjna – dotycząca kwestii wdrożeniowych oraz usprawnień w tym zakresie;
 - rekomendacja strategiczna – dotycząca priorytetowych kwestii w obszarze całej polityki spójności;
- rekomendacja programowa – dotycząca tylko RPO WO 2014-2020, za której monitorowanie odpowiada JE:
 - rekomendacja operacyjna – dotycząca kwestii wdrożeniowych programu oraz usprawnień w tym zakresie;
 - rekomendacja strategiczna – dotycząca priorytetowych kwestii w obszarze realizacji programu;
- rekomendacja pozasystemowa (zewnętrzna) – dotycząca instytucji lub obszarów zlokalizowanych poza systemem polityki spójności (zalecenia te nie powinny być głównym produktem badania, jeśli jednak w sposób istotny wpływają na realizację programu mogą być formułowane, a następnie wdrażane przez adresatów);

b) podział zaleceń ze względu na ich status:

- rekomendacja zatwierdzona w całości – zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły;
- rekomendacja zatwierdzona częściowo – zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły;
- rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana) – zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe jeszcze trwają;

²⁹ Por. *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 38-39.

- rekomendacja zatwierdzona częściowo (realizowana) – zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe jeszcze trwają;
- rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona) – zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe już zakończono;
- rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) – zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe już zakończono;
- rekomendacja odrzucona – całkowicie niez zaakceptowana do wdrożenia, ze względu na brak możliwości wdrożenia zalecenia lub jej nietrafiony charakter (w takim przypadku wskazane jest opisanie w syntetycznej formie powodów rezygnacji z zalecenia).

Opracowana tabela rekomendacji konsultowana jest z adresatami zaleceń, celem określenia ich zasadności, terminów i sposobów wdrożenia, a następnie przekazywana jest do akceptacji ZWO i do wiadomości KM RPO WO 2014-2020. Po przyjęciu rekomendacji do wdrożenia, JE we współpracy z adresatami rekomendacji inicjuje proces ich aplikacji, w ramach którego zalecenia powinny zostać zaimplementowane do programu w sposób właściwy, sprawny i terminowy.

W trakcie procesu wdrażania rekomendacji koniecznym jest monitorowanie postępów ich wdrażania (za wyjątkiem rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych, za które odpowiada KJE). Monitorowanie to prowadzone jest przez JE przy współpracy adresatów rekomendacji, aż do momentu ich wdrożenia – za pośrednictwem bazy informatycznej System Wdrażania Rekomendacji (SWR), uwzględniającej wszystkie rekomendacje wynikające z badań ewaluacyjnych. Monitoring rekomendacji z badań ewaluacyjnych odbywać się będzie przynajmniej raz w roku.

Kolejne etapy badania wiążą się z rozpowszechnianiem i wykorzystaniem wyników badań, o których mowa w następujących częściach planu.V. Planowane do realizacji badania ewaluacyjne w ramach RPO WO 2014-2020

Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020 zawiera badania ewaluacyjne przewidziane do realizacji w całym okresie programowania. Mają one charakter ewaluacji przekrojowych i strategicznych i wynikają z wytycznych KE i KJE. Badania ewaluacyjne przedstawione w tabeli poniżej mają na celu zbadanie jakości, efektywności i skuteczności programu oraz wpływu działań na osiąganie celów Osi Priorytetowych RPO WO 2014-2020, jak również bieżącą weryfikację postępów realizacji programu.

Tabela 3. Harmonogram realizacji badań ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł badania	Okres realizacji							
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MSP w województwie opolskim w perspektywie 2014-2020								
2	Efekty rozbudowy terenów inwestycyjnych w województwie opolskim								
3	Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach III OP RPO WO 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i pyłów								
4	Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych inwestycji wspartych w ramach IV i V OP RPO WO 2014-2020								
5	Wpływ inwestycji transportowych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa opolskiego								
6	Wpływ projektów RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy								
7	Ocena jakości i efektów realizacji OP VIII Integracja społeczna w ramach RPO WO 2014-2020								
8	Ocena jakości i efektów realizacji OP IX Wysoka jakość edukacji w ramach RPO WO 2014-2020								

Lp.	Tytuł badania	Okres realizacji							
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
9	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WO 2014-2020								
10	Ewaluacja on-going dot. wdrażania polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2014-2020								
11	Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania								
12	Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2021-2027, w tym w zakresie instrumentów finansowych								
13	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WO 2014-2020 oraz jego wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa i realizację programu Specjalnej Strefy Demograficznej oraz celów Strategii Europa 2020								
14	Ewaluacja Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w województwie opolskim								

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warsztatów w ramach pilotażu planu ewaluacji RPO WO 2014-2020, *Wytucznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 23-24.

Szczegółowa lista badań ewaluacyjnych uwzględniająca temat i ogólny opis badania, podstawy metodologiczne, wraz z wymaganymi danymi źródłowymi, orientacyjne ramy czasowe oraz budżet zostały ujęte w ostatniej części planu.

W ramach planu dopuszcza się:

- realizację ewaluacji ad hoc – badań wynikających z potrzeb informacyjnych interesariuszy procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020, które nie zostały ujęte w planie. Ich realizacja nie wymaga aktualizacji planu, informacja na ich temat zawarta będzie w informacji sprawozdawczej JE będącej wkładem do raportu z postępów wdrażania programu;
- rezygnację z zaplanowanej ewaluacji lub zrealizowanie jej w innym kształcie – w uzasadnionych przypadkach, w sytuacji zmiany okoliczności towarzyszących badaniu (np. ewaluacja zrealizowana została na poziomie kraju lub w innym regionie, której wyniki mogą zostać zaimplementowane w województwie opolskim) JE przekazuje KJE uzasadnienie podjęcia takiej decyzji wraz z odpowiednio zmienioną wersją planu ewaluacji.

Obowiązkiem JE jest prowadzenie systematycznego przeglądu planu i dokonywanie jego aktualizacji (w zależności od potrzeby, co najmniej raz do roku). W takiej sytuacji zmieniony plan wraz z uzasadnieniem dokonanych modyfikacji, przedkładać jest do zaopiniowania KJE, a następnie do analizy i zatwierdzenia przez KM RPO WO 2014-2020. Niezależnie od badań ewaluacyjnych wskazanych w niniejszym planie, JE corocznie zgłaszać będzie ewaluacje planowane do przeprowadzenia w danym roku kalendarzowym do IZ RPO WO 2014-2020 dla potrzeb sporządzenia planu rzeczowo-finansowego wniosku o dofinansowanie w ramach pomocy technicznej programu.

Na etapie realizacji badań ewaluacyjnych, w zależności od możliwości organizacyjnych JE, podjęta zostanie współpraca z innymi regionami w celu przygotowania wspólnych ewaluacji o tematyce szczególnie interesującej dla grupy województw. Dodatkowym uzupełnieniem ewaluacji regionalnych będą badania ewaluacyjne realizowane na poziomie centralnym zarówno w ramach *Planu ewaluacji Umowy Partnerstwa* przez ministerstwo właściwe ds. rozwoju oraz przez Instytucje Zarządzające, koordynujące wdrażanie krajowych programów operacyjnych. Ponadto możliwa jest także realizacja badań ewaluacyjnych na poziomie projektów, jednakże wyłącznie w uzasadnionych przypadkach i po wcześniejszym uzyskaniu zgody IZ RPO WO 2014-2020³⁰.

³⁰ Zob. *Wytuczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 19 lipca 2017 r., s. 54.

Badania ewaluacyjne, w tym badania z wykorzystaniem metod kontrfaktycznych, w ramach RPO WO 2014-2020 bazować będą głównie na analizie danych pochodzących ze zróżnicowanych źródeł, których wykorzystanie wymagać będzie:

- bieżącego i rzetelnego gromadzenia, przetwarzania danych (indywidualnych i instytucjonalnych odbiorców wsparcia oraz beneficjentów: rzeczywistych i potencjalnych) przez IZ RPO WO 2014-2020 w ramach systemu informatycznego SL 2014 i przekazywania ich dla potrzeb JE;
- współpracy (samodzielnej lub za pośrednictwem KJE) z Głównym Urzędem Statystycznym, w tym Urzędem Statystycznym w Opolu w zakresie pozyskiwania wiedzy m.in. na temat: przeżywalności przedsiębiorstw zakładanych dzięki wsparciu;
- współpracy z innymi JE oraz KJE i Komisją Europejską w zakresie realizowanych badań oraz monitorowania wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych dotyczących polityki spójności,
- współpracy z instytucjami publicznymi będącymi dysponentami baz danych o podmiotach, osobach fizycznych – możliwych do wykorzystania w ramach realizowanych w regionie ewaluacji³¹;
- odniesienia do danych historycznych, zgromadzonych w ramach procesu ewaluacji i monitoringu okresu 2007-2013 w systemach KSI SIMIK 07-13 i PEFS (Podsystem Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego) m.in. dla potrzeb realizowanych metaewaluacji;
- gromadzenia danych wynikających z innych zrealizowanych w regionie ewaluacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz badań bądź analiz zrealizowanych w ramach OOT;
- współpracy z ekspertami zewnętrznymi w ramach realizowanych ewaluacji dla potrzeb właściwego określenia m.in. metodologii badań, w tym technik i narzędzi badawczych, konsultacji produktów ewaluacyjnych);
- wykorzystywania w ewaluacjach ogólnodostępnej literatury naukowej i fachowej poświęconej tematyce dotyczącej obszarów wsparcia w ramach programu oraz innych źródeł wspomagających proces wnioskowania ewaluatorów oraz formułowania rekomendacji;
- planowania działań w zakresie współpracy i przekazywania danych dla potrzeb badań ewaluacyjnych w odpowiednim czasie i formie, przy jednoczesnym uwzględnieniu ograniczeń istniejących baz danych m.in. dotyczących częstotliwości aktualizacji informacji.

Zgodnie ze zmianami do Załącznika nr 6 pn. *Sposób pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, dla których źródłem danych jest badanie ewaluacyjne do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*, za pomiar:

- a) wskaźników, dla których źródłem danych będą dane ZUS odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju,
- b) pozostałych wskaźników wspólnych odpowiada Instytucja Zarządzająca RPO (16 RPO) i Instytucja Zarządzająca PO WER (IZ PO WER),
- c) wskaźników specyficznych dla RPO określonych dla danego priorytetu inwestycyjnego odpowiada Instytucja Zarządzająca RPO – o ile nie określono inaczej.

IZ RPO WO 2014-2020 odpowiada za pomiar następujących wskaźników rezultatu, w tym rezultatu długoterminowego³²:

- *liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych*
- *liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu*³³

³¹ Por. *Raport z wykonania ekspertyzy na temat źródeł danych wykorzystywanych do realizacji badań kontrfaktycznych w ramach ewaluacji EFS*, badanie zrealizowane przez ICF GHK Polska Sp. Z o.o. na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Warszawa, luty 2013.

³² Ze względów metodologicznych przewiduje się możliwość przeprowadzenia samodzielnych badań terenowych w celu oszacowania wartości wskaźników, których wynik zostaną uwzględnione w badaniach ewaluacyjnych odnoszących się do całościowej oceny OP RPO WO 2014-2020.

³³ Ostateczna wersja Załącznika nr 6 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* została przyjęta 18 maja 2017 r.

- liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS
- liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

VI. Rozwój potencjału ewaluacyjnego w ramach RPO WO 2014-2020

Zgodnie z dokumentami i wytycznymi unijnymi, krajowymi oraz regionalnymi państwa członkowskie oraz instytucje zaangażowane w realizację polityki spójności mają obowiązek zapewnienia właściwego potencjału przeprowadzenia oceny, w tym działań służących budowie potencjału ewaluacyjnego³⁴ i rozwojowi kultury ewaluacyjnej³⁵ w regionie.

Potencjał ewaluacyjny – zdolność jednostek ewaluacyjnych do prowadzenia wysokiej jakości badań, których wyniki są absorbowane i maksymalnie wykorzystywane w celu poprawy jakości zarządzania publicznego (głównie polityki spójności)

Budowa potencjału ewaluacyjnego zachodzi na wielu poziomach: indywidualnym (rozwój odpowiednich kompetencji i umiejętności), organizacyjnym (projektowanie odpowiednich struktur i zarządzanie nimi), interorganizacyjnym (wzmacnianie relacji między instytucjami, budowa sieci współpracy i partnerstwa), a także społecznym (budowa świadomości społeczeństwa w zakresie ewaluacji)³⁶. Wieloaspektowość tego procesu sprawia, że katalog możliwych do podjęcia działań jest bardzo szeroki.

Okres programowania 2014-2020 przynosi nowe wyzwania w zakresie rozwoju potencjału ewaluacyjnego. Wytyczne KE wskazują na konieczność m.in. podjęcia działań na rzecz pobudzenia popytu na badania ewaluacyjne, jak i podaży instytucji, które mogłyby je realizować. Wskazuje się również na potrzebę rozszerzenia praktyk ewaluacyjnych w regionie pod kątem polityk publicznych finansowanych z innych źródeł niż środki UE oraz lepszej integracji ewaluacji z procesami programowania i zarządzania programami wsparcia.

³⁴ Por. M. Szałaj, *Budowa potencjału ewaluacyjnego w: Ewaluacja Programów Operacyjnych na poziomie regionalnym – teoria i praktyka. Praca zbiorowa*, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Opole 2009, s. 75; *Ocena potencjału oraz stanu dotychczasowych prac w ramach jednostek ewaluacyjnych funkcjonujących w IZ oraz IP I i II stopnia w ramach NPR 2004–2006 i NSRO 2007–2013*, Konsorcjum firm EGO S.C. oraz CASE-Doradcy Sp. z o.o., Warszawa 2008, s. 9 oraz *Badanie potencjału oraz stanu dotychczasowych prac w ramach jednostek ewaluacyjnych funkcjonujących w IZ oraz IP I i II stopnia w ramach NSRO 2007–2013*, EGO S.C, Warszawa 2011, s. 6.

³⁵ Kultura ewaluacyjna stanowi całokształt materialnego i niematerialnego dorobku „społeczeństwa ewaluacyjnego”, na który składają się wzory myślenia, wypracowane standardy, poziom wiedzy i umiejętności instytucji zamawiających i realizujących ewaluacje oraz świadomość instytucjonalna i stopień zaangażowania władz krajowych/regionalnych do zarządzania ewaluacją i promowania dobrych praktyk z nią związanych. Pojęcie to jest pojęciem szerszym niż potencjał ewaluacyjny, gdyż prezentuje złożony ekosystem instytucji, jednostek, celów, zasad, interesów, układów władzy, wartości i przekonań. Por. M. Szałaj, *Budowa potencjału ewaluacyjnego*, dz. cyt. s. 74.

³⁶ *EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*, September 2013 r., s. 62.

Schemat 8. Działania na rzecz rozwoju potencjału ewaluacyjnego w województwie opolskim

Źródło: Opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę powyższe zalecenia, jak i dotychczasowe doświadczenia regionu w zakresie budowania potencjału ewaluacyjnego, działania podejmowane w latach 2014-2020 ukierunkowane zostaną na realizację pięciu głównych celów.

Tabela 4. Cel działań w zakresie rozwoju potencjału ewaluacyjnego w ramach RPO WO 2014-2020

Lp.	Cel	Zakres
	Zapewnienie odpowiednich zasobów i rozwiązań (kadrowych, finansowych)	realizacja szkoleń, warsztatów, konferencji, itp. działań zwiększających zdolność zespołu do skutecznej i efektywnej realizacji zadań (głównie na temat metodologii badań ewaluacyjnych)

Lp.	Cel	Zakres
	i organizacyjnych) dla skutecznej realizacji procesu ewaluacji	<p>zapewnienie odpowiedniej liczby osób do procesu ewaluacji (np. rotacja pracowników między zespołami, zatrudnienie osób)</p> <p>zachowanie funkcjonalnej niezależności JE, realizującej badania wewnętrzne i zlecającej ewaluację na zewnątrz</p> <p>współpraca w ramach GSEiM, zapewniająca stały przepływ informacji i wiedzy w zakresie działań realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020 i OOT oraz priorytetowych regionalnych działań publicznych</p> <p>współpraca z regionalnymi i krajowymi JE programów operacyjnych oraz utrzymywanie bieżącej z nimi współpracy, umożliwiającej stałą wymianę pomysłów i doświadczeń z zakresu realizacji badań</p>
2	Lepsza organizacja i koordynacja procesu ewaluacji	<p>wsparcie ze strony KM RPO WO 2014-2020, GSEiM i ZZ zwiększające jakość badań, współpracę podczas analizy postępów planów i wyników ewaluacji</p> <p>współpraca z KJE, zarówno pod kątem organizacyjnym i technicznym, zw. z realizacją procesu ewaluacji, jak i kwestii merytorycznych (np. konsultacje planów ewaluacji, przedmiotów zamówień na badania, wspólnej realizacji działań w zakresie rozwoju potencjału ewaluacyjnego)</p> <p>współpraca z głównymi podmiotami publicznymi biorącymi udział w realizacji polityk rozwoju pod kątem przepływu informacji w zakresie wdrażanych działań i wykorzystywanych zbiorów informacji</p> <p>podniesienie jakości procesu ewaluacji, zwłaszcza w zakresie użyteczności rekomendacji</p> <p>zapewnienie dostępu do odpowiednich danych, w tym danych potrzebnych do oceny rzeczywistego wpływu interwencji</p> <p>realistyczne podejście do ewaluacji uwzględniające odpowiednią perspektywę czasu zapewniającą wystąpienie rezultatów programowych</p>
3	Pobudzenie popytu na badania ewaluacyjne w regionie	<p>zwiększenie zaangażowania pracowników IZ i IP oraz KM RPO WO 2014-2020 i GSEiM w proces planowania ewaluacji, w celu lepszego dostosowania ich zakresu do rzeczywistych potrzeb decydentów</p> <p>realizacja uspołecznionego procesu planowania ewaluacji, poprzez wdrożenie zasady partnerstwa (np. przygotowanie i aktualizowanie planu ewaluacji w drodze konsultacji z partnerami społeczno-gospodarczymi)</p> <p>budowanie świadomości w zakresie ewaluacji wśród decydentów, m.in. poprzez wskazywanie korzyści wynikających z realizacji ewaluacji i odpowiednie wykorzystanie wyników badań, prezentację dobrych praktyk, zwiększenie wykorzystania koncepcji <i>evidence-based</i> w procesie programowania, czy też brokering wiedzy³⁷</p>
4	Pobudzenie podaży i zapewnienie wysokiej jakości badań ewaluacyjnych	<p>współpraca z ośrodkami akademickimi oraz ekspertami naukowym, m.in. przy planowaniu badań i opracowywaniu metodologii, zwiększająca szansę na uzyskanie kompletnych i poprawnych wyników ewaluacji oraz na wyższy udział opolskich uczelni i instytucji w regionalnych ewaluacjach</p> <p>dbanie o wysoką jakość merytoryczną treści zamówień na badania ewaluacyjne, poprzez precyzyjne i zrozumiałe definiowanie oczekiwań badawczych, zakresu ewaluacji i metodologii</p> <p>zmniejszenie formalnych wymogów wobec wykonawców badań ewaluacyjnych i skupienie się na merytorycznych i technicznych kryteriach oceny (otwarcie dostępu nowym ewaluatorom)</p> <p>dalsza aktywna współpraca JE w realizacji ewaluacji zewnętrznych, poprzez konsultowanie gł. zakresu badania, narzędzi badawczych oraz metod analizy danych</p>
5	Lepsze wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych w procesie zarządzania i wdrażania programem	<p>organizacja spotkań roboczych stron badania w trakcie całego procesu ewaluacyjnego (m.in.: spotkanie inauguracyjne badanie, dyskusja nad produktami ewaluacyjnymi i sposobem wdrożenia rekomendacji, wspólne upowszechnianie wyników)</p> <p>wzmocnienie procesu upowszechniania wyników ewaluacji wśród różnych środowisk odbiorców, poprzez dopasowanie działań informacyjno-promocyjnych do różnych grup interesariuszy</p>

³⁷ Brokering wiedzy czyli współrealizacja działań polegających na pomaganiu aktorom polityki publicznej w zdobyciu i wykorzystaniu rzetelnej wiedzy do lepszego zaprojektowania i poprowadzenia interwencji publicznych. Zob. K. Olejniczak, T. Kupiec, E. Raimando, *Brokerzy wiedzy. Nowe spojrzenie na rolę jednostek ewaluacyjnych*, w: *(R)ewaluacja 2. Wiedza w działaniu*, red.: A. Haber, K. Olejniczak, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2014, s. 69.

Lp.	Cel	Zakres
		wzmocnienie kontroli procesu wdrażania wyników ewaluacji oraz analiza rzeczywistych zmian wynikających z zaleceń badawczych
		współpraca z ośrodkami akademickimi oraz ekspertami naukowymi pod kątem upowszechniania wniosków i rekomendacji płynących z badań ewaluacyjnych
		badanie opinii nt. efektów zrealizowanych badań ewaluacyjnych (analiza wpływu zrealizowanych ewaluacji w różnych obszarach tematycznych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 8: *Wstępna koncepcja procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020, Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020. Raport końcowy*, badanie ewaluacyjne zrealizowane przez ECORYS Polska Sp. z o.o. na zlecenie UMWO, Warszawa 2014, s. 22-24.

Działania szkoleniowe dot. procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz upowszechnienie wyników badań ewaluacyjnych będą kierowane do zróżnicowanych grup odbiorców, jak i realizowane na bieżąco w kontekście zgłaszanego zapotrzebowania, przy wykorzystaniu różnych kanałów komunikacji (tabela 5 i 6). Działania te wynikają z: przeprowadzonej analizy czynników warunkujących rozwój potencjału ewaluacyjnego w województwie opolskim, doświadczeń okresu 2007-2013, jak również z realizowanych cyklicznie badań ankietowych m.in. wśród GSEiM.

Tabela 5. Szkolenia w ramach procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz adresaci tych działań

Lp.	Temat działania	Adresaci	Budżet
SZKOLENIA			
1	Szkolenia i warsztaty w zakresie ewaluacji polityk publicznych opartych na dowodach	JE, GSEiM	17 000,00
2	Metaanalizy i metaewaluacje	JE	5 000,00
3	Monitoring i ocena przebiegu procesu ewaluacji ³⁸ oraz upowszechnianie wyników badań, ewaluacji i analiz na rzecz polityki rozwoju	JE, IZ i IP RPO WO 2014-2020 ³⁹	5 000,00
Budżet łącznie			27 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 8: *Wstępna koncepcja procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020, Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 25-29.

Tabela 6. Konferencje, spotkania i publikacje w ramach procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz adresaci tych działań

Lp.	Temat działania	Adresaci	Budżet
KONFERENCJE			

³⁸ Spotkanie mające na celu wypracowanie wspólnych rozwiązań w zakresie koordynacji procesu ewaluacji na poziomie regionalnym, w tym pod kątem opracowania sprawozdań z realizacji planu ewaluacji oraz wdrażanych rekomendacji.

³⁹ Przedstawiciele IZ i IP RPO WO 2014-2020, którzy są odpowiedzialni za przygotowanie sprawozdań z realizacji OP programu.

Lp.	Temat działania	Adresaci	Budżet
1	III ⁴⁰ , IV, V, VI Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych	JE, OOT, IZ i IP PO, KM RPO WO 2007-2013, PKM PO KL, GSEiM, ZWO, JST i JO ⁴¹ , opinia publiczna, środowisko naukowo-badawcze	40 000,00
2	Prezentacja wyników badań, ewaluacji i analiz	adresaci rekomendacji, IZ i IP RPO WO 2014-2020, środowisko naukowo-badawcze	-
SPOTKANIA			
3	Prezentacja wyników badań, ewaluacji i analiz	KM RPO WO 2014-2020, GSEiM, ZWO	-
4	Omówienie procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020	KM RPO WO 2014-2020	-
5	Spotkania robocze – dyskusja w zakresie wyników ewaluacji i procesu wdrażania rekomendacji	JE, ZZ, IZ i IP RPO WO 2014-2020, adresaci rekomendacji, wykonawcy	-
PUBLIKACJE			
6	Prezentacja materiałów na stronie internetowej	JE, IZ i IP PO, JST i JO KM RPO WO 2014-2020, opinia publiczna, analitycy, badacze, środowisko naukowe, GSEiM, ZWO, ORFT	-
7	Publikacje raportów ewaluacyjnych i materiałów informacyjnych		10 000,00
8	Wydanie e-publikacji pokonferencyjnych		10 000,00
Budżet łącznie			60 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 8: *Wstępna koncepcja procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020, Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 25-29.

Zgodnie ze standardami jakości⁴² informacje na temat ewaluacji, w tym raporty z badań powinny być rozpowszechniane wśród wszystkich zainteresowanych stron:

- zarządzających programem i odpowiadających za jego wdrożenie,
- decydentów różnego szczebla,
- partnerów społeczno-gospodarczych,
- beneficjentów/potencjalnych beneficjentów,
- mediów i opinii publicznej (społeczeństwa).

Zgodnie ze *Strategią komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020*⁴³ ważnym elementem jest dostosowanie przekazu nt. procesu ewaluacji do potrzeb informacyjnych różnych odbiorców, gdyż ich zróżnicowane potrzeby informacyjne narzucają konieczność prowadzenia zróżnicowanej komunikacji⁴⁴.

Odebrany raport końcowy podlega obowiązkowemu upublicznieniu w formie elektronicznej poprzez przekazanie do odpowiednich podmiotów. Informowanie społeczeństwa o wynikach przeprowadzonych badań przyczynić ma się do zwiększenia przejrzystości funkcjonowania władz publicznych, jak i promowania podejmowanych przez te władze działań. Dodatkowo, publiczne udostępnianie raportów z badań umożliwi

⁴⁰ W dniach 10-11.12.2014 r. odbyła się *Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych – doświadczenia przeszłości wyzwaniem dla przyszłości* pod patronatem MIIR, GUS i Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego, której celem była próba wskazania najlepszych dróg rozwoju procesu ewaluacji i monitorowania polityk publicznych na lata 2014-2020 oraz próba znalezienia mianownika pomiędzy działaniami realizowanymi przez JE w zakresie ewaluacji PO oraz ROT, których głównym zadaniem jest monitorowanie rozwoju regionalnego. Spotkanie było kontynuacją dotychczasowych konferencji realizowanych w regionie, których dwie poprzednie edycje odbyły się w 2007 r. *Ewaluacja Programów Operacyjnych na poziomie regionalnym* oraz 2011 r. *Badania ewaluacyjne – po co? Budowa przyszłości regionu*.

⁴¹ Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego i jednostek organizacyjnych UMWO.

⁴² Standardy jakości są zgodne z *Communication for the Commission from the President and Mrs Schreyer*, C(2002) 5267/1 z 23 grudnia 2002, *Standardy Ewaluacji i Dobre Praktyki*.

⁴³ Uchwała nr 369/2015 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia *Strategii komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020. Wersja 1*.

⁴⁴ Zob. *Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020*, 30 czerwca 2015, Warszawa, s. 16.

szeroką dyskusję nad zastosowanymi rozwiązaniami, a sam proces ewaluacji stanie się dzięki temu bardziej znany.

W proces upowszechniania wyników badań ewaluacyjnych wpisują się także **działania związane z wdrażaniem interwencji w ramach RPO WO 2014-2020, a także całej Polityki Spójności**. Na proces ten, na poziomie regionalnym, wpływ będą miały poniższe czynniki, determinujące wykorzystanie wniosków i rekomendacji wynikających z badań ewaluacyjnych⁴⁵:

- potencjał (w tym wiedza i doświadczenie) do zlecenia i odbierania ewaluacji;
- poziom kultury ewaluacyjnej, w tym stopień zaangażowania decydentów w proces ewaluacji i stopień realizacji programu w oparciu o badania;
- wielkość zasobów finansowych przeznaczonych na ewaluację;
- cechy badanego programu, czyli skala programu, jego budżet, waga polityczna;
- właściwy dobór badań ewaluacyjnych, w tym bieżące reagowanie na zapotrzebowanie na badania w środowisku kształtowania i wdrażania programu;
- moment realizacji badania w cyklu zarządzania programem oraz w debacie politycznej;
- podejście badawcze (poziom doprecyzowania pytań lub/i obszarów badawczych, strategia badawcza i plan badawczy oraz zaangażowanie interesariuszy w badanie);
- wysoka jakość i użyteczność raportów z badań ewaluacyjnych – jakości wniosków i poziomu operacjonalizacji wyników, poprawności naukowej i wiarygodności raportu oraz formy raportu;
- racjonalna strategia wdrażania rekomendacji i ich monitorowania;
- funkcjonowanie „promotorów badań” – sieci osób i instytucji pełniących rolę brokerów wiedzy, którzy docierają do osób potencjalnie zainteresowanych ich wykorzystaniem.

Właściwa realizacja powyższych elementów pozytywnie wpłynie na wykorzystanie ewaluacji na rzecz RPO WO 2014-2020. Ponadto szczegółowe określenie harmonogramu badań dla potrzeb niniejszego planu zapewni właściwe wdrażanie programu i realizację jego celów.

Każde z badań ukierunkowane będzie na pozyskanie konkretnej wiedzy dla potrzeb zarządzania interwencją. Wnioski i rekomendacje ewaluacyjne powinny zostać wykorzystane w szczególności do:

- wspomagania podjęcia decyzji w zakresie realizacji i kształtu interwencji RPO WO 2014-2020 - głównie na początku cyklu wdrażania programu oraz przy reorientacji i realokacji interwencji;
- przeprowadzenia zmian usprawniających w ramach realizowanych interwencji;
- dostarczenia dowodów służących projektowaniu i wdrażaniu polityki spójności w kolejnej perspektywie finansowej;
- oceny efektów realizacji polityki spójności.

VII. Zasoby niezbędne do realizacji procesu ewaluacji w ramach RPO WO 2014-2020

IZ RPO WO 2014-2020 w ramach pomocy technicznej programu (XI OP RPO WO 2014-2020) zapewni środki na prowadzenie procesu ewaluacji w tym w zakresie zagwarantowania odpowiedniego potencjału i zdolności administracyjnych, zgodne z wymaganiami i zapotrzebowaniem, co zagwarantuje realizację działań ewaluacyjnych w sposób ciągły, skuteczny i efektywny. Pomoc techniczna RPO WO 2014-2020 skierowana jest m.in. na wzmocnienie instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie, promocję i informację, monitorowanie, kontrolę, ewaluację i ocenę stopnia realizacji programu.

⁴⁵ Zob. Raport końcowy z badania pt. *Ocena potencjału oraz stanu dotychczasowych prac... jw.*, str. 15 oraz H. Davies, S. Nutley, I. Walter, *Korzystanie z wiedzy: jak można lepiej wykorzystać badania do poprawy efektywności usług publicznych*, w: *(R)ewaluacja 2. Wiedza w działaniu*, A. Haber, K. Olejniczak (red), PARP, Warszawa 2014, s. 69. s. 140-148.

Działania JE wspierane będą, przez IZ RPO WO 2014-2020, w wymiarze technicznym, kadrowym i organizacyjnym, jak również w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego oraz rozpowszechniania kultury ewaluacyjnej na poziomie regionalnym.

W poprzednim okresie programowania, w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL, zrealizowano łącznie 22 ewaluacje na kwotę 1 735 926,40 zł brutto (średni budżet pojedynczego badania wyniósł ok. 79 000,00 zł brutto). W dalszej części planu przedstawiono wykaz kosztów badań ewaluacyjnych planowanych do przeprowadzenia w ramach RPO WO 2014-2020.

Sprawna realizacja procesu ewaluacji, w tym terminowe przeprowadzanie badań ewaluacyjnych (w szczególności dla potrzeb monitoringu i sprawozdawczości RPO WO 2014-2020) wymaga realizacji procesu ewaluacji programu przez odpowiedni zespół pracowników ds. ewaluacji. Obecnie Jednostka Ewaluacyjna liczy 3 pracowników. Biorąc pod uwagę harmonogram działań ewaluacyjnych oraz możliwość wystąpienia kumulacji badań w niektórych latach (w szczególności w okresie: 2019-2021) planuje się podjęcie działań minimalizujących ryzyka związane z ich nieprawidłowym lub nieterminowym wykonaniem. Wśród przedmiotowych działań, w razie zaistniałej potrzeby, planuje się:

- przygotowanie badania z odpowiednim wyprzedzeniem (szczegóły w części IV. Planu),
- zmianę harmonogramu działań szkoleniowo-informacyjnych,
- tymczasowe wsparcie personelu DRP w zakresie zadań związanych z ewaluacją,
- okresowe wsparcie przez IZ RPO WO 2014-2020 w ramach działań związanych z uruchomieniem zamówień publicznych na ewaluację,
- nabór pracowników do JE.

Poniżej zaprezentowano podsumowanie dotyczące zasobów finansowych niezbędnych do podjęcia w ramach realizacji badań ewaluacyjnych działań mających na celu budowę potencjału ewaluacyjnego regionu oraz upowszechnienie wyników ewaluacji.

Tabela 7. Budżet działań ewaluacyjnych planowany w ramach RPO WO 2014-2020

Komponent	SUMA
Badania ewaluacyjne ujęte w ramach planu	2 130 000,00 zł
Badania ewaluacyjne ad hoc	0 zł*
Szkolenia	27 000,00 zł
Konferencje, publikacje, spotkania	60 000,00 zł
Suma	2 217 000,00 zł

* Środki finansowe na pokrycie badań ad hoc będą pochodzić z ewentualnych oszczędności wygenerowanych w toku realizowanych badań ewaluacyjnych w ramach niniejszego Planu / budżetu Województwa Opolskiego / PT obecnej lub przyszłej perspektywy finansowej.

Źródło: Opracowanie własne.

Badania ewaluacyjne ujęte w ramach planu zostaną sfinansowane w ramach kategorii interwencji 122 (*Ewaluacje i badania*), zaś szkolenia, konferencje, publikacje i spotkania zrealizowane zostaną w ramach kategorii 121 (*Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola*) i 123 (*Informacja i komunikacja*). Środki na realizację badań ewaluacyjnych ad hoc pochodzić będą z oszczędności wygenerowanych w ramach PT RPO WO 2014-2020.

Niniejszy budżet nie uwzględnia kosztów związanych z wynagrodzeniami pracowników JE. Ponadto w zależności od możliwości finansowych IZ RPO WO 2014-2020 (w ramach Pomocy Technicznej programu), w tym od oszczędności wygenerowanych w ramach RPO WO 2014-2020 lub/i środków finansowych pozyskanych przez region w ramach nowej perspektywy finansowej w okresie +2021 – możliwym będzie zwiększenie budżetu na działania ewaluacyjne zaplanowane w ramach RPO WO 2014-2020, umożliwiając realizację badań w większym zakresie.

VIII. Sprawozdawczość i monitoring realizacji Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020

Monitoring procesu ewaluacji RPO WO 2014-2020 będzie przebiegał w różnych wymiarach. Plan ewaluacji RPO WO 2014-2020, w ramach obowiązków JE, będzie podlegał cyklicznym, co najmniej raz do roku, przeglądom i ewentualnym aktualizacjom wszystkich jego obszarów. Informacje o wynikach przeglądu, w tym w zakresie zmian (np. pod kątem realizowanych badań ewaluacyjnych i działań w zakresie rozwoju potencjału ewaluacyjnego) przekazywane będą głównie ZWO, KM RPO WO 2014-2020 i KJE.

Ponadto prowadzony będzie bieżący monitoring realizowanych działań ewaluacyjnych, m.in. w zakresie:

- zrealizowanych lub prowadzonych aktualnie badań ewaluacyjnych na poziomie regionalnym,
- rekomendacji i postępów wynikających z monitorowania ich wdrażania,
- działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego.

Przedmiotowe informacje zasilać będą system monitorowania i sprawozdawczości⁴⁶ RPO WO 2014-2020, zgodnie z zakresem, trybem i terminami określonymi przez ministerstwo właściwe ds. rozwoju, w szczególności pod kątem⁴⁷:

- prawidłowego określenia wartości docelowych niektórych wskaźników rezultatu programu (głównie w OP VII, VIII i IX), dla których źródłem pozyskiwania danych są m.in. badania ewaluacyjne;
- dostarczenia danych w zakresie efektów poszczególnych OP programu oraz określenia sposobu, w jaki wsparcie z funduszy przyczyniło się do osiągnięcia celów programu oraz jak oceniana jest trafność, skuteczność i efektywność interwencji;
- właściwego raportowania na podstawie wniosków z ewaluacji, m.in. dla potrzeb sprawozdań (corocznych, śródkresowych oraz końcowych) w zakresie efektów rzeczowych i rezultatów programu, w tym pod kątem ram wykonania (w szczególności w latach 2017, 2019 i 2022).

W ramach sprawozdań z wdrażania PO, przedkładanych w 2017 i 2019 roku oraz w sprawozdaniu końcowym, JE przygotowuje informację dla KM / IZ RPO WO 2014-2020 na temat realizacji planów ewaluacyjnych oraz stopnia i sposobu wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych. Przez stopień wykorzystania wyników rozumie się odsetek wdrożonych z przyjętych do realizacji rekomendacji operacyjnych⁴⁸.

Zmiany w regulacjach obecnego okresu programowania wskazują na zwiększoną potrzebę integracji działań monitoringowych programu z procesem ewaluacji, które stanowiąc będą główne źródła danych dla systemu sprawozdawczego RPO WO 2014-2020. Tak połączony system sieci i powiązań wymaga bieżącej, ciągłej i terminowej współpracy instytucji pod kątem gromadzenia, analizowania i przetwarzania danych dla potrzeb przeglądu programu, w tym z realizacji jego celów.

⁴⁶ **Monitorowanie** programu polega na zbieraniu danych na temat realizacji celów szczegółowych, pośrednich i końcowych określonych w programie (monitorowanie rzeczowe) oraz absorpcji alokowanych środków (monitorowanie finansowe). Prawidłowy przebieg procesu monitorowania programu, w tym ram wykonania, pozwala m.in. na bieżąco śledzić postęp finansowy i rzeczowy programu, odpowiednio wcześniej reagować na występujące trudności oraz pozyskiwać dane niezbędne w procesie oceny, przyczyniając się w konsekwencji do zapewnienia odpowiedniej jakości wdrażania.

Sprawozdawczość obejmuje zbieranie informacji dotyczących realizacji poszczególnych programów z uwzględnieniem PI, OP i celów tematycznych, funduszy oraz kategorii regionów, w postaci danych liczbowych, w szczególności wskaźników rzeczowych i finansowych oraz przekazywanie ich odpowiednim instytucjom, w określonym zakresie i trybie dla potrzeb monitorowania realizacji PO na każdym poziomie jego wdrażania. Por. *Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020*, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 8 maja 2015, s. 9.

⁴⁷ Por. *Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 18 maja kwietnia 2017 r.

⁴⁸ Por. *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 24

IX. Szczegółowy opis badań ewaluacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach RPO WO 2014-2020

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020				
Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
GOSPODARKA				
1	<p><u>tytuł:</u> Efekty wsparcia konkurencyjności, innowacyjności i internacjonalizacji MSP w woj. opolskim w perspektywie 2014-2020</p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex post</p> <p><u>zakres:</u> OP I: PI 1a, PI 1b; OPII: PI 3b, PI 3c; OP III: PI 4b, PI 4a; OP VII: PI 8v</p> <p><u>cel badania:</u> analiza efektów wsparcia przedsiębiorstw, w tym wpływu programu na poziom innowacyjności województwa opolskiego, realizację RSI WO 2020 oraz na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację przedsiębiorstw.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakie są efekty wsparcia przedsiębiorstw i sektora B+R w ramach PI? ▪ Czy w świetle oszacowanych efektów wsparcia przedsiębiorstw i sektora B+R, przyjęta teoria zmiany okazała się właściwa? ▪ Czy dostępne formy wsparcia przedsiębiorstw i sektora B+R umożliwiły osiągnięcie celów i rezultatów RPO WO 2014-2020, w tym na poziomie poszczególnych PI? ▪ W jaki sposób udzielone wsparcie wpłynęło na transfer wiedzy w regionie oraz na poziom innowacyjności i konkurencyjności województwa? ▪ Jaka jest skuteczność wsparcia przedsiębiorstw i sektora B+R, patrząc z punktu widzenia wykorzystanych form wsparcia (dotacje/instrumenty finansowe/ system popytowy dla MSP)? ▪ Jak różnicują się efekty wsparcia biorąc pod uwagę cechy przedsiębiorstw-beneficjentów, w tym głównie przynależność do wybranych kategorii specjalizacji regionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji? ▪ Jakimi czynnikami wpłynęły na skuteczność wsparcia przedsiębiorstw oraz sektora B+R, a jakie je ograniczały? ▪ Jaki jest wpływ wsparcia na rozwój regionalnych/inteligentnych specjalizacji? ▪ Jaki jest potencjał badawczo-rozwojowy regionu oraz jak kształtuje się współpraca między podmiotami sfery B+R a sektorem przedsiębiorczości (z uwzględnieniem m.in. analizy ofert B+R, użyteczności zrealizowanych projektów, potrzeb gospodarki regionalnej, form współpracy oraz występujących problemów)? ▪ Jaki jest wpływ projektów na trwałość współpracy i transferu wiedzy pomiędzy podmiotami sfery B+R a sektorem przedsiębiorczości (m.in. pod kątem komercyjnego wykorzystania rozwiązań z zakresu wiedzy lub technologii)? <p><u>uzasadnienie:</u> Ewaluacja realizowana zgodnie z wymogiem szacowania wpływu interwencji głównie na poziomie I-III i VII OP programu. Wyniki badania będą również</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ badanie ilościowe beneficjentów, umożliwiające zebranie danych, których nie będzie można uzyskać z GUS ▪ badania jakościowe z głównymi interesariuszami i beneficjentami (wywiady indywidualne i/lub wywiady grupowe, analiza przypadków) ▪ wykorzystanie podejścia opartego na teorii ▪ synteza/metaanaliza wyników ▪ analiza kontrybucji (wpływ efektów na poziomie beneficjentów na rozwój regionu) ▪ badanie kontrfaktyczne (szacowanie efektu netto PI, poprzez porównanie sytuacji beneficjentów z dopasowaną grupą kontrolną – przedsiębiorstw, które nie otrzymały wsparcia - podmioty nieubiegające się o wsparcie oraz nieskuteczne) z wykorzystaniem technik (warunkowanych dostępnością danych), np.: <i>propensity score matching</i>, metoda podwójnej różnicy (<i>difference in differences</i>), metoda nieciągłości w równaniu regresji (<i>regression discontinuity design</i>) i metoda zmiennych instrumentalnych (<i>instrumental variables</i>). <p>Pomiar efektów netto przeprowadzony przy współpracy ministerstwa właściwego ds. rozwoju oraz GUS – odpowiednie dane (w zakresie przedsiębiorczości) zostaną przekazane do regionu, w celu dalszej analizy z wykorzystaniem podejścia opartego na teorii (<i>theory-based evaluation</i>). Analizy prowadzone na danych jednostkowych, natomiast do regionu przekazane zostaną wartości średnie wskaźników odpowiadających szacowanym efektom – wymóg tajemnicy statystycznej.</p> <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane monitoringowe (uwzględniające informacje o poziomie realizacji wskaźników programowych i projektowych) ▪ wyniki naboru projektów i wnioski o dofinansowanie ▪ dane pozyskane od beneficjentów i osób odpowiedzialnych za wdrażanie programu 	II – IV kwartał 2020	120 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia dla przedsiębiorstw w ramach kolejnej perspektywy finansowej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyniki tożsamyh ewaluacji zrealizowanych na poziomie kraju (w obecnej i poprzedniej perspektywie finansowej) ▪ dane GUS ▪ dokumenty i wytyczne RPO WO 2014-2020 / UP. 		
2	<p><u>tytuł:</u> <i>Efekty rozbudowy terenów inwestycyjnych w województwie opolskim</i></p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex post</p> <p><u>zakres:</u> OP II: PI 3a</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu rozbudowy terenów inwestycyjnych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa opolskiego.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakie są efekty wsparcia terenów inwestycyjnych w woj. opolskim w tym liczba lokowanych na ich terenie przedsiębiorstw, liczba utworzonych miejsc pracy? ▪ Jaki jest wpływ wsparcia na rozwój regionalnych/inteligentnych specjalizacji? ▪ Jaki poziom wspartych terenów inwestycyjnych został wykorzystany? ▪ Jak efekty różnicują się w zależności od obszaru realizacji inwestycji? <p><u>uzasadnienie:</u> Zakres badania związany jest z relatywnie dużymi nakładami finansowymi na inwestycje w ramach PI 3a oraz oczekiwaniemi KE, w zakresie raportowania efektów dla tej formy wsparcia. Zakładana logika interwencji: słaby stan infrastruktury technicznej ogranicza napływ nowych inwestycji, które są motorem tworzenia nowych miejsc pracy. Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych wzmocni atrakcyjność inwestycyjną regionu, przyciągnie nowych inwestorów. Nowe inwestycje przełożą się na wyższy poziom przedsiębiorczości i finalnie na utworzenie nowych miejsc pracy.</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podejście metodologiczne dostosowane do pomiaru rzeczywistych korzyści wynikających z tworzenia terenów inwestycyjnych: m.in. liczbę utworzonych miejsc pracy (bezpośrednio i pośrednio), poziom przedsiębiorczości w regionie, efekty mnożnikowe, ale też efekty substytucji ▪ zastosowanie schematu kontrfaktycznego polegającego na pomiarze efektów na poziomie gmin lub powiatów (z i bez wsparcia) ▪ wykorzystanie podejścia opartego na teorii w celu wyjaśnienia różnicowań pomiędzy poszczególnymi gminami lub powiatami ▪ synteza/metaanaliza wyników ▪ badania jakościowe z głównymi interesariuszami i beneficjentami (uzyskanie dodatkowych informacji nt. procesu i kontekstu realizacji interwencji). <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane monitoringowe (uwzględniające informacje o poziomie realizacji wskaźników programowych i projektowych) ▪ wyniki naboru projektów i wnioski o dofinansowanie ▪ dane pozyskane od beneficjentów i osób odpowiedzialnych za wdrażanie programu ▪ wyniki tożsamyh ewaluacji zrealizowanych na poziomie kraju (w obecnej i poprzedniej perspektywie finansowej) ▪ dane GUS ▪ dokumenty i wytyczne RPO WO 2014-2020 / UP 	III – IV kwartał 2021	80 000 zł
INFRASTRUKTURA				
3	<p><u>tytuł:</u> <i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach III i V OP RPO WO 2014-2020 na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i pyłów</i></p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex post</p> <p><u>zakres:</u> OP III: PI 4a, PI 4b, PI 4c, PI 4e, OP V: PI 6e</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu poszczególnych rodzajów inwestycji na wielkość emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów, jak również ocena tego wpływu na wielkość emisji na terenie całego województwa.</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odtworzenie logiki interwencji i zweryfikowanie przyjętych założeń poprzez oszacowanie wpływu wspartych inwestycji ▪ ilościowa ocena wpływu poszczególnych projektów, oparta gł. na wskaźnikach i danych z monitoringu projektów oraz próba oszacowania wpływu również innych czynników, na wielkość emisji gazów i pyłów w regionie 	I – IV kwartał 2021	150 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakie są efekty w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i pyłów poszczególnych inwestycji? ▪ Które z inwestycji są najbardziej efektywne w tym zakresie? Jakie czynniki decydują o największej efektywności? ▪ Które inwestycje są komplementarne wobec siebie? ▪ Z jakimi innymi działaniami (inne osie RPO WO 2014-2020, działania spoza programu) występuje komplementarność? ▪ Czy rozwiązania systemowe (zwl. podział alokacji, system wyboru projektów, wymagania wobec projektów i beneficjentów) przyczyniają się do wyboru najbardziej efektywnych inwestycji? ▪ Jaki jest wpływ III i V OP RPO WO 2014-2020 na wielkość emisji gazów cieplarnianych oraz pyłów na terenie całego województwa? <p><u>uzasadnienie:</u> Ewaluacja pozwoli wypełnić obowiązki przeprowadzenia oceny wpływu dla III i V OP RPO WO 2014-2020. Dotyczy też obszaru strategicznego, jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Tym samym ewaluacja pogłębi ocenę przyczynienia się programu do realizacji celów Strategii Europa 2020, jakimi są: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej. Ewaluacja jest także zasadna ze względu na: zaplanowanie w ramach PI różnego rodzaju działań w różnych sektorach gospodarki (warto więc porównać ich rzeczywistą efektywność - odnosząc się do wielkości rzeczywistej produkcji, a nie mocy produkcyjnej); uwarunkowania lokalne (np. planowane otwarcie nowych bloków energetycznych w Elektrowni Opole), jak i wpływ wielu innych czynników i inwestycji regionalnych (np. budowa nowej infrastruktury). W ramach niniejszej ewaluacji konieczna jest również ocena wpływu realizowanych projektów na ograniczenie emisji pyłów (PM10, PM 2,5), jako że monitoring na poziomie projektów nie jest możliwy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obliczenie wpływu inwestycji z OP III (PI4e) na wielkość emisji pyłów zostanie dokonane w oparciu o metodologię zawartą w dokumencie EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2013 Technical guidance to prepare national emission inventories. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) ▪ dane z SL 2014 ▪ wnioski o dofinansowanie i raporty końcowe ▪ dane z monitoringu środowiskowego ▪ regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne (w tym zwl. w zakresie inwestycji Elektrowni Opole) ▪ literatura fachowa ▪ dane pierwotne (beneficjenci, instytucje systemu RPO WO 2014-2020, eksperci w zakresie: emisji gazów cieplarnianych oraz emisji pyłów i rozwoju regionalnego) 		
4	<p><u>tytuł:</u> <i>Ocena efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych inwestycji wspartych w ramach IV i V OP RPO WO 2014-2020</i></p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex post</p> <p><u>zakres:</u> OP IV: PI 5b; OP V: PI 6a, PI 6b, PI 6d</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu inwestycji środowiskowych w trzech wymiarach: ekologicznym, społecznym i gospodarczym.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaka jest trafność wspartych inwestycji (np. trafność doboru terenów)? ▪ Czy i jakie efekty przyrodnicze (np.: wpływ na bioróżnorodność) i ekologiczne (np.: wpływ na ilość i jakość wód, również w ujęciu zlewniowym, jakość gleb, jakość powietrza) przyniosła realizacja projektów z OP IV i V? 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ badania ilościowe (efektów przyrodniczych, np. wpływ na ilość i jakość wód, jakość gleb, jakość powietrza) ▪ badania jakościowe (eksperckie i studia przypadku) ▪ ocena wpływu na zatrudnienie - efekty ekonomiczne (pośrednie w postaci miejsc pracy) ▪ analizy jakościowe (studia przypadków) - efekty społeczne (np. jakość życia, walory rekreacyjne, ochrona przed zagrożeniami) ▪ odtworzenie logiki interwencji. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) ▪ dane z SL 2014 	I – IV kwartał 2021	160 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czy i jakie efekty społeczne przyniosła realizacja projektów z OP IV i V (np.: ochrona przed zagrożeniami naturalnymi, jak powódź, susza, pożary lasów, walory rekreacyjne terenów przyrodniczych, jakość życia)? ▪ Czy i jakie efekty ekonomiczne przyniosła realizacja projektów z OP IV i V (np.: zatrudnienie, dodatkowe inwestycje, gospodarka rybacka, gospodarka leśna)? ▪ Jaka jest spodziewana trwałość wspartych inwestycji z OP IV i V? ▪ W jaki sposób interwencja RPO WO 2014-2020 przyczyniła się do wypełnienia norm unijnych (dyrektywy odpadowe)? ▪ Jakie efekty społeczno-ekonomiczne przyniosła realizacja projektów w obszarze dziedzictwa kulturowego, w tym jak zwiększyła się dostępność do zasobów kulturowych regionu? <p><u>uzasadnienie:</u> Przeprowadzenie ewaluacji zapewni z jednej strony wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla IV i V OP RPO WO 2014-2020, z drugiej zaś będzie stanowiło uzupełnienie oceny podejmowanych działań środowiskowych w kontekście wypełnienia zobowiązań akcesyjnych (prowadzonych centralnie).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wnioski o dofinansowanie i raporty końcowe ▪ regionalne dane statystyczne, ogólnodostępne (w tym zwł. w zakresie inwestycji Elektrowni Opole) ▪ dane z monitoringu środowiskowego ▪ literatura fachowa ▪ dane pierwotne (beneficjenci, instytucje systemu RPO WO 2014-2020, mieszkańcy regionu) 		
5	<p><u>tytuł:</u> Wpływ inwestycji transportowych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa opolskiego</p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex-post i pomiar ex-ante</p> <p><u>zakres:</u> OP III: PI 4e; OP VI: PI 7b, PI 7d</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu inwestycji transportowych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa oraz wzorce mobilności mieszkańców.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jak są wzorce komunikacyjne mieszkańców regionu? ▪ Jak są wzorce migracyjne, również wahadłowe, mieszkańców regionu? ▪ Jak są uwarunkowania (ekonomiczne, infrastrukturalne, społeczne) decyzji komunikacyjnych mieszkańców regionu? ▪ Czy i jaki jest wpływ dostępnej infrastruktury na decyzje migracyjne? ▪ Jaka jest użyteczność różnych rodzajów transportu (zwł.: dostępność ekonomiczna, przestrzenna i czasowa, jakość usług, preferencje, wybory modalne) dla użytkowników? ▪ Czy i jaki jest wpływ inwestycji transportowych (oddziałujących na region) na mobilność mieszkańców regionu? ▪ W jaki sposób zmieniła się dostępność do rynku pracy? <p><u>uzasadnienie:</u> Przeprowadzenie ewaluacji zapewni, po pierwsze, wypełnienie obowiązku przeprowadzenia oceny wpływu dla VI OP RPO WO. Po drugie, jest konieczne ze względu na wysoką alokacją. Po trzecie zaś, ocena wpływu działań z zakresu infrastruktury transportowej na mobilność mieszkańców (zarówno migracje wewnętrzne, jak i zewnętrzne) jest pożądana w kontekście postępującej depopulacji regionu.</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ badania ilościowe i analizy statystyczne pod kątem: mieszkańców regionu, uczniów i osób w wieku produkcyjnym oraz użytkowników poszczególnych rodzajów transportu – z możliwością wnioskowania w wybranych ośrodkach miejskich) ▪ analiza danych wtórnych (gł. dot. natężenia ruchu na wybranych odcinkach, liniach) metodami matematyczno-statystycznymi, również przestrzennymi i kartograficznymi ▪ porównanie danych pierwotnych (deklarowane wzorce komunikacyjne i migracyjne, preferencje) oraz danych wtórnych (natężenie ruchu) ▪ studia przypadku (uwzględniające gł. wpływ infrastruktury transportowej na lokalny rynek pracy) ▪ badania jakościowe wśród instytucji systemu RPO WO 2014-2020 i ekspertów w zakresie inwestycji transportowych. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) ▪ dane z SL 2014 (RPO WO 2014-2020 i POLiS 2014-2020) ▪ wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność ▪ raporty końcowe z tożsamyh badań (w tym wyniki regionalnego <i>Badania napelnier na liniach użyteczności publicznej w województwie opolskim</i>) 	I – IV kwartał 2022	130 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
SPOŁECZEŃSTWO				
6	<p><u>tytuł:</u> Wpływ projektów RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy</p> <p><u>typ:</u> wpływu, on-going / ex-post</p> <p><u>zakres:</u> OP VII: PI 8i, PI 8iii, 8iv, 8v, 8vi; OP VIII: PI 9i,9iv, 9v; OP IX: PI 10i, 10iii, 10iv</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu interwencji na promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników projektów (aktywność zawodowa, w tym zatrudnienia na własny rachunek; poziom wynagrodzenia/dochodów; charakterystyka wykonywanej pracy i jej jakość; pozycja w miejscu pracy; zachowania migracyjne)? ▪ Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)? ▪ W jakim stopniu interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców (osób niepracujących, zatrudnionych i przedsiębiorstw)? ▪ Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia (najadekwatniejsze i najefektywniejsze rodzaje instrumentów)? ▪ Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów bez udziału w projekcie? ▪ Jaka jest trwałość zmian u uczestników projektów? ▪ Jaka jest efektywność kosztowa osiąganych efektów? ▪ Jakie czynniki przesądziły o podjęciu decyzji o założeniu własnej działalności gospodarczej? ▪ Jaka jest skala korzystających z dotacji lub instrumentów finansowych na założenie własnego przedsiębiorstwa w regionie m.in. w ujęciu przestrzennym (w tym analiza w kontekście potrzeb regionalnych)? 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie pomiaru dwukrotnie, pod kątem osób pracujących (2019, 2023), podejście minimalne niezbędne do oszacowania wskaźnika rezultatu określone zostało przez MliR w Załączniku 6 do <i>Wytucznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> ▪ analiza logiki interwencji (ewaluacja oparta na teorii) ▪ badania jakościowe: grupy focusowe, wywiady indywidualne, studia przypadku ▪ wykorzystanie metody podwójnej różnicy (<i>difference in differences - DiD</i>), na podstawie danych GUS, celem porównania przeciętnej przeżywalności przedsiębiorstw utworzonych dzięki wsparciu EFS i powstałych w tym samym czasie, bez wsparcia EFS. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane SSL w zakresie uczestników projektów, dotyczące ich sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz zakresu otrzymanego wsparcia ▪ w zależności od przyjętego modelu badania efektu netto, inny będzie zakres danych niezbędnych do pozyskania ▪ dane ze statystyki publicznej ▪ dane dotyczące przedsiębiorstw, których pracownicy skorzystali ze wsparcia (pozyskiwane przez operatora) ▪ raporty z badań z tożsamych ewaluacji ▪ dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) ▪ wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych. 	<p>I – II kwartał 2019</p> <p>i</p> <p>III – IV kwartał 2023</p>	<p>200 000 zł</p>

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaka jest struktura powstałych podmiotów gospodarczych w stosunku do profilu gospodarczego województwa opolskiego (np. branża, forma organizacyjno-prawna)? ▪ Jaki jest wpływ wparcia na powstanie nowych firm (efekt netto) oraz jaka jest ich trwałość? ▪ Jaki jest wpływ wparcia na dostosowanie potencjału MSP i kwalifikacji ich pracowników do potrzeb regionalnej gospodarki (w tym pod kątem rozwoju specjalizacji regionalnych)? ▪ Jakie czynniki wpływają na trwałość i rozwój przedsiębiorstw (jakość zarządzania, dostęp do kapitału, sytuacja na rynku)? <p><u>uzasadnienie:</u> Realizacja badania wynika z obowiązku monitorowania losów uczestników projektów po zakończeniu udziału we wsparciu (Art. 5 i Aneks 1 Rozporządzenia dotyczącego EFS 1304/2013). Jego wyniki będą podstawą do oszacowania poniższego wskaźnika rezultatu długoterminowego – zgodnie z Załącznikiem nr 6. <i>Sposób pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, dla których źródłem danych jest badanie ewaluacyjne (Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu. <p>Badanie dotyczy jednego z ważniejszych obszarów interwencji EFS, czyli zwiększania szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy, rozwoju MSP i ich pracowników do potrzeb regionalnej gospodarki.</p>			
7	<p><u>tytuł:</u> Ocena jakości i efektów realizacji OP VIII Integracja społeczna w ramach RPO WO 2014-2020</p> <p><u>typ:</u> wpływu, on-going / ex-post</p> <p><u>zakres:</u> OP VIII: PI 9i, 9iv, 9v; OP X: 9a</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wpływu interwencji na promowanie włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i dyskryminacji w województwie opolskim (zarówno pod kątem wspierania przedsiębiorczości społecznej, wzrostu zatrudnienia, jak i dostępu do usług społecznych).</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaki jest wpływ interwencji na rozwój przedsiębiorstw społecznych? ▪ Jak dużo miejsc pracy, utworzonych dzięki wsparciu EFS, nadal funkcjonuje w przedsiębiorstwach społecznych? ▪ Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa różnych instrumentów wspierania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych? ▪ Jaka jest kondycja wspartych przedsiębiorstw społecznych (liczba miejsc pracy, poziom przychodów)? 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pomiar na poziomie gospodarstwa domowego w 2020 r. (w tym odniesienie zmiany sytuacji gospodarstw domowych, których członkowie korzystają z usług, do zmiany sytuacji ogółu gospodarstw domowych (dane GUS z badania budżetów gospodarstw domowych lub EU-SILC) ▪ analiza logiki interwencji (TBE) oraz ocena zmiany sytuacji jednostek, ich gospodarstw domowych i bezpośredniego otoczenia pod wpływem korzystania z usług społecznych ▪ metoda wywiadu bezpośredniego (PAPI lub CAPI) ▪ pomiar na poziomie pracowników przedsiębiorstw społecznych (2020, 2022) - podejście minimalne niezbędne do oszacowania wskaźników rezultatów określone zostało przez MR w Załączniku 6 do <i>Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> ▪ analiza wpływu interwencji na rozwój sektora ekonomii społecznej (podejście bazujące na teorii) 	<p>III-IV kwartał 2020</p> <p>i</p> <p>III-IV kwartał 2022</p>	<p>200 000 zł</p>

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników, itd.)? ▪ Jaka jest charakterystyka osób pracujących na utworzonych miejscach pracy (z uwzględnieniem poszczególnych wymiarów zagrożenia wykluceniem społecznym)? ▪ Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników projektów (aktywność zawodowa, w tym zatrudnienia na własny rachunek; poziom wynagrodzenia/dochodów; charakterystyka wykonywanej pracy i jej jakość; pozycja w miejscu pracy; zachowania migracyjne)? ▪ Jaki jest wpływ interwencji na wyjście z ubóstwa i wykluczenia społecznego uczestnika projektu oraz jaka jest trwałość tej zmiany? ▪ Jaka jest skala zmian sytuacji społecznej uczestników projektów z zakresu aktywnej integracji, w tym uczestników podmiotów ekonomii społecznej (w tym m.in. poziom ubóstwa, korzystanie ze świadczeń, poziom integracji społecznej)? ▪ Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów bez udziału w projekcie? ▪ Jakie czynniki wpływają na osiągane efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia? ▪ Jaka jest sytuacja osób i gospodarstw domowych korzystających z usług społecznych oraz ich otoczenia pod kątem sytuacji społecznej, poziomu aktywności zawodowej, majątkowej, dochodowej, zatrudnieniowej, jakości życia? ▪ Jak oceniana jest trafność i użyteczność dofinansowanych usług społecznych pod względem: rodzaju usług, zakresu świadczonych usług (co wchodzi w usługę), rozkładu terytorialnego z punktu widzenia odbiorców i dostawców? ▪ Jakimi podmiotami świadczą usługi społeczne oraz w jaki sposób zapewniona jest wysoka jakość wspieranych usług? ▪ Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w usługi społeczne? ▪ Jaki jest długoterminowy wpływ wspartych usług na trwałość i potencjał instytucjonalny? ▪ Jaki jest stan koordynacji usług społecznych na poziomie lokalnym i regionalnym? ▪ W jakim stopniu inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną przyczyniły się do rozwoju regionalnego i lokalnego, w tym do zwiększenia dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych? <p><u>uzasadnienie:</u> Realizacja badania wynika z obowiązku monitorowania trwałości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych (Art. 5 i Aneks 1 Rozporządzenia dotyczącego EFS 1304/2013). Jego wyniki będą podstawą do szacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego – zgodnie z Załącznikiem nr 6. <i>Sposób pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, dla których źródłem danych jest badanie ewaluacyjne (Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oszacowanie trwałości miejsc pracy w oparciu o oszacowanie zmiany netto liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych w przeliczeniu na pełen etat - podejście wymagające pozyskiwania szczegółowych danych nt. liczby i charakterystyki miejsc pracy w momencie utworzenia danego przedsiębiorstwa społecznego lub utworzenia miejsca pracy w istniejących przedsiębiorstwach społecznych (dane pozyskiwane od przedsiębiorstw społecznych w ramach PI 3c). <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane SSL w zakresie uczestników projektów, dotyczące ich sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz zakresu otrzymanego wsparcia ▪ dane ze statystyki publicznej oraz JST ▪ dane dotyczące liczby i jakości miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach społecznych (dane pozyskiwane przez OWES lub operatora dotacji dla PS - UMWO) ▪ dane kontaktowe do pracowników przedsiębiorstw społecznych, którzy rozpoczęli pracę na utworzonych stanowiskach ▪ raporty z badań z tożsamych ewaluacji, w tym z ewaluacji przeprowadzonej w 2015 r. w zakresie włączenia społecznego i zawodowego zrealizowanego woj. opolskim ▪ dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) ▪ wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych. 		

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych. <p>Ponadto poprawa dostępu do wysokiej jakości i niedrogich usług społecznych jest jednym z filarów strategii ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p>			
8	<p><u>tytuł:</u> Ocena jakości i efektów realizacji OP IX Wysoka jakość edukacji w ramach RPO WO 2014-2020</p> <p><u>typ:</u> wpływu, on-going / ex-post</p> <p><u>zakres:</u> OP VII: 8iv; OP IX: 10i, 10 iii, 10 iv; OP X: 10a</p> <p><u>cel badania:</u> ocena efektów dotychczasowych działań w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3, usług edukacyjno-wychowawczych na rzecz dzieci do lat 5 oraz kształcenia ogólnego i zawodowego w województwie opolskim.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jaka jest dostępność do usług opieki nad dzieckiem do lat 3 i usług edukacyjno-wychowawczych dzieci do lat 5 w regionie oraz jak zmieniła się po interwencji (w tym analiza terytorialna)? Jaki jest poziom trwałości nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego i utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w wyniku udzielonego wsparcia? Jak wzrosła dyspozycyjność rodziców małych dzieci (głównie kobiet) i jak przełożyło się to na wzrost ich aktywności na rynku pracy? Jaka jest użyteczność i skuteczność wsparcia pod kątem podniesienia u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy? Jaka jest rola technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i przygotowania do ich wykorzystania szkół oraz nauczycieli w budowaniu kompetencji kluczowych? W jakim stopniu wsparcie na rzecz szkolnictwa zawodowego wpłynęło na zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów na regionalnym rynku pracy? Jaki jest stopień dostosowania systemu kształcenia zawodowego w regionie do potrzeb specjalizacji regionalnych (w tym inteligentnych) oraz budowy jego konkurencyjności? Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty oraz jakie są bariery we wdrażaniu projektów (z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia)? Jaka jest efektywność kosztowa osiąganych efektów? <p><u>uzasadnienie:</u> Jednym z priorytetów władz województwa opolskiego jest przeciwdziałanie trendom depopulacyjnym. Istotnym elementem strategii województwa jest ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych – dzieci w wieku do lat 3 i usług edukacyjno-</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dwukrotny pomiar wskaźników wskazanych w uzasadnieniu badania i pojedynczy w 2021 r. w zakresie pozostałych form wsparcia w ramach OP IX pomiar analiza efektywności kosztowej poszczególnych form opieki nad dzieckiem do lat 3 i 5 (analiza kosztów i korzyści) próba gospodarstw domowych, korzystających z opieki finansowanej z EFS oraz gospodarstw domowych z dziećmi do lat 3 / 5 badania jakościowe i ilościowe wśród przedstawicieli: JST, przedszkoli, szkół na poziomie kształcenia ogólnego i zawodowego, beneficjentów badania ilościowe wśród uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dane SSL w zakresie uczestników projektów, dotyczące ich sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz zakresu otrzymanego wsparcia dane z baz danych statystyki publicznej oraz JST raporty z badań z tożsamych ewaluacji, w tym <i>Ewaluacji działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim</i> dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe, regionalne) wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych. 	<p>III-IV kwartał 2019</p> <p>i</p> <p>III-IV kwartał 2021</p>	<p>200 000 zł</p>

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<p>wychowawczych – dzieci do lat 5. W ramach badania zweryfikowana zostanie wartość wskaźnika w RPO WO 2014-2020 pn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS ▪ liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS. <p>Dodatkowo przygotowanie społeczeństwa do wymogów współczesnego rynku pracy wymaga zarówno działań na rzecz wysokiej jakości oferty edukacyjnej na każdym poziomie kształcenia, jak również zapewnienia odpowiedniego standardu infrastruktury edukacyjnej.</p>			
HORYZONTALNE				
9	<p><u>tytuł:</u> Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WO 2014-2020</p> <p><u>typ:</u> procesowa, on-going</p> <p><u>zakres:</u> wszystkie OP</p> <p><u>cel badania:</u> ocena kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WO 2014-2020.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Czy system wyboru projektów ogranicza do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne nakładane na wnioskodawców? ▪ Czy kryteria i system wyboru projektów przyjęty w programie wspierają projekty aktywnie przyczyniające się rozwiązania problemu depopulacji regionu opolskiego? ▪ W jakim stopniu kryteria i system wyboru projektów umożliwia wybór projektów wpisujących się w założenia systemu wsparcia specjalizacji regionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji? ▪ Czy kryteria i system wyboru projektów w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewnił wybór projektów wzajemnie komplementarnych? ▪ Czy zastosowanie kryteriów i systemu wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjało wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania? ▪ Czy system wyboru projektów prowadzi do wyboru przedsięwzięć o zakładanych cechach oraz do wyboru projektów innowacyjnych o wyższym poziomie ryzyka? ▪ Czy rozplanowanie konkursów jest prawidłowe w kontekście potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców, cech projektów oraz celów działań i programu operacyjnego a także potencjału instytucjonalnego instytucji dokonujących oceny i wyboru (rozplanowanie w czasie oraz podział środków)? ▪ Czy system kryteriów i wyboru projektów oraz zasoby wykorzystane w ramach realizacji procesu oceny i wyboru projektów (analiza kosztów i korzyści) - zapewniają 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szczegółowa metodologia badania określona przez KJE w MliR ▪ odtworzenie logiki interwencji ▪ analiza doświadczeń z realizacji okresu 2007-2013 ▪ metody jakościowe i badania gabinetowe ▪ metoda pozwalająca zmierzyć orientacyjny czas przygotowania pełnej dokumentacji przez wnioskodawcę ▪ analiza kosztów i korzyści <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane IZ i IP RPO WO 2014-2020 (dokumentacja konkursowa, programowa i projektowa) ▪ raporty końcowe z tożsamych badań ▪ literatura fachowa ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych / jakościowych. 	IV kwartał 2016 – II kwartał 2017	69 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<p>wybór projektów optymalnych z punktu widzenia logiki interwencji i celów RPO WO 2014-2020?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Czy system kryteriów i wyboru projektów jest transparentny i bezstronny? <p><u>uzasadnienie:</u> Badanie kryteriów i systemu wyboru projektów zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia w <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020</i>. Zakres badania obejmuje kluczowe elementy, determinujące w praktyce sukces / porażkę wdrażania PO. Wykorzystanie wniosków podniesie skuteczność osiągania celów programu oraz sprawność jego wdrażania.</p>			
10	<p><u>tytuł:</u> <i>Ewaluacja on-going dot. wdrażania polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2014-2020</i></p> <p><u>typ:</u> procesowa, on-going</p> <p><u>zakres:</u> wszystkie OP</p> <p><u>cel badania:</u> ocena wdrażania polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2014-2020.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WO 2014-2020 uwzględniana jest zasada promowania równości mężczyzn i kobiet oraz równości szans i niedyskryminacji? ▪ W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WO 2014-2020 uwzględniana jest zasada zrównoważonego rozwoju? ▪ W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WO 2014-2020 uwzględniane zostały kwestie zw. z ograniczeniem depopulacji w regionie (Program Specjalnej Strefy Demograficznej województwa opolskiego do 2020 r. jako obszar strategicznej interwencji RPO WO 2014-2020)? <p>Odpowiedź na każde z ww. pytań powinna zostać udzielona biorąc pod uwagę: projektodawców i instytucje zaangażowane we wdrażanie PO oraz obszar wsparcia (np. gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo).</p> <p><u>uzasadnienie:</u> Badanie zasad horyzontalnych zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia w <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020</i>, MR. Potrzeba badania została również wskazana w Umowie Partnerstwa.</p> <p>Uzasadnienie realizacji badania wynika także z Rozporządzenia Ogólnego w zakresie trzech zasad: równości szans kobiet i mężczyzn, równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zrównoważonego rozwoju.</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ badania jakościowe – gł. analiza danych zastanych ▪ analiza sposobu wdrażania zasad horyzontalnych w ramach każdej OP RPO WO 2014-2020 na podstawie analizy projektów ▪ wywiady z kluczowymi interesariuszami. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane IZ i IP RPO WO 2014-2020 (dokumentacja konkursowa, programowa i projektowa) ▪ raporty końcowe z tożsamyh badań ▪ literatura fachowa ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych / jakościowych. 	I-IV kwartał 2020	110 000 zł
11	<p><u>tytuł:</u> <i>Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania</i></p> <p><u>typ:</u> procesowa/wpływu, on-going</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szczegółowa metodologia badania zostanie zaproponowana przez KJE w MliR. <p><u>źródła danych:</u></p>	IV kwartał 2018	264 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<p><u>zakres:</u> wszystkie OP</p> <p><u>cel badania:</u> ocena dot. postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministerstwo właściwe ds. rozwoju uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i wymagania KE przygotuje w tej kwestii stosowne zalecenia. <p><u>uzasadnienie:</u> Badanie dot. oceny postępu rzeczowego programów operacyjnych dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia w <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dane IZ i IP RPO WO 2014-2020 (dokumentacja konkursowa, programowa i projektowa) ▪ raporty końcowe z tożsamych badań ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych / jakościowych. 	II kwartał 2019	
12	<p><u>tytuł:</u> Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2021-2027, w tym w zakresie instrumentów finansowych</p> <p><u>typ:</u> procesowa/wpływu, on-going/ex-ante</p> <p><u>zakres:</u> wszystkie OP</p> <p><u>cel badania:</u> kompleksowa ocena trafności i spójności (wewnętrznej i zewnętrznej) RPO WO 2021-2027 oraz ocena systemu realizacji programu, w tym pod kątem zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych po 2020 r.</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministerstwo właściwe ds. rozwoju uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i wymagania KE przygotuje stosowne zalecenia w kwestii ewaluacji ex-ante RPO. Dodatkowo w zakresie ewaluacji instrumentów finansowych zostaną wzięte pod uwagę poniższe główne pytania ewaluacyjne: ▪ Jak jest zapotrzebowanie na inwestycje w ramach poszczególnych obszarów, celów tematycznych oraz priorytetów inwestycyjnych RPO WO 2021-2027? ▪ Jaką wartość dodaną wniosą instrumenty finansowe RPO WO 2021-2027? ▪ Czy instrumenty finansowe Programu są spójne z innymi formami publicznej interwencji dla tego samego rynku? ▪ Jakie są możliwe skutki wystąpienia pomocy publicznej? ▪ Jaka jest proporcjonalność przewidzianej interwencji oraz narzędzi minimalizujących zakłócenia na rynku? ▪ Jaka jest szacunkowa wartość dodatkowych środków publicznych i prywatnych, które mogą być potencjalnie pozyskane przez instrument finansowy aż do poziomu ostatecznego odbiorcy? ▪ Jakie doświadczenia wynikają z wdrażania w poprzedniej perspektywie 2014-2020 podobnych instrumentów oraz jakie wynikające z tego wnioski, które mogą być zastosowane w obecnej perspektywie? ▪ Jaka jest ocena proponowanej strategii inwestycyjnej, w tym opcji implementacyjnych? 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szczegółowa metodologia badania zostanie zaproponowana przez KJE w MliiR. ▪ badanie jakościowe - analiza danych zastanych i wywiady z kluczowymi interesariuszami RPO WO 2021-2027 i instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Programu ▪ analiza wyników badań ewaluacyjnych okresu 2014-2020 ▪ synteza dotychczas zrealizowanych badań i analiz w ramach Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane IZ i IP RPO WO 2014-2020 (dokumentacja konkursowa, programowa i projektowa) ▪ raporty końcowe z tożsamych badań ▪ dane pierwotne wynikające z przeprowadzonych badań ilościowych / jakościowych ▪ dane pochodzące z systemu SL 2014 ▪ zebrane i przeanalizowane badania ewaluacyjne oraz inne analizy prowadzone np. w ramach regionalnego obserwatorium terytorialnego 	IV kwartał 2019 - II kwartał 2020	160 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakie produkty są przewidziane w ofertach instrumentów finansowych? ▪ Jaka jest docelowa grupa odbiorców ostatecznych instrumentów finansowych? ▪ Jaka jest specyfikacja oczekiwanych rezultatów wdrożenia instrumentów finansowych? ▪ Jak dany instrument finansowy ma przyczynić się do wniesienia wkładu w osiąganie określonych celów ustanowionych w odpowiednim priorytecie oraz także realizacji wskaźników określonych dla tego wkładu? Jakże wskaźniki będą najbardziej adekwatne w obszarach, gdzie jest zapotrzebowanie na instrumenty finansowe oraz jakie wartości docelowe należy dla nich przyjąć ? <p><u>uzasadnienie:</u> Realizacja ewaluacji ex-ante RPO WO 2021-2027 jako warunek przyjęcia dokumentu strategicznego na kolejną perspektywę finansową. Wymóg KE w zakresie realizacji ewaluacji ex ante instrumentów finansowych m.in. pod kątem ich lepszej integracji z procesem programowania i realizacji RPO.</p>			
13	<p><u>tytuł:</u> Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WO 2014-2020 oraz jego wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa i realizację programu Specjalnej Strefy Demograficznej oraz celów Strategii Europa 2020</p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex-post</p> <p><u>zakres:</u> wszystkie OP</p> <p><u>cel badania:</u> dokonanie podsumowania dotychczasowych efektów realizacji RPO WO 2014-2020 oraz oceny wpływu makroekonomicznego programu na rozwój społeczno-gospodarczy województwa i realizację celów Strategii Europa 2020</p> <p><u>główne pytania ewaluacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakie są efekty poszczególnych OP RPO WO 2014-2020 i wpływu programu na zmiany wskaźników rezultatu strategicznego oraz pod kątem wpływu programu na realizację celów Strategii Europa 2020? ▪ Jaki był wpływ RPO WO 2014-2020 na: sytuację demograficzną w regionie, wdrażanie inteligentnych specjalizacji regionalnych, zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w przestrzeni regionu? ▪ Jaki był wpływ realizacji RPO WO 2014-2020 na rozwój społeczno-gospodarczy województwa opolskiego, w tym w szczególności na: rynek pracy i poziom PKB oraz inne, wybrane wskaźniki uzyskane w procesie prognozowania makroekonomicznego? <p><u>uzasadnienie:</u> Badanie podsumowujące efekty programu operacyjnego zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia w <i>Wytocznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020</i>, MR. Badanie to realizuje także zapisy Rozporządzenia Ogólnego art. 114 ust 2: „Do dnia 31 grudnia 2022 r. instytucje zarządzające przekazują Komisji, w odniesieniu do każdego programu operacyjnego, sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych</p>	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analiza danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania ▪ analiza udostępnionych przez ministerstwo właściwe ds. rozwoju danych dot. efektów makroekonomicznych związanych z wpływem programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa ▪ badania jakościowe oraz analiza danych zastanych ▪ synteza dotychczas zrealizowanych ewaluacji i analiz. <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane pochodzące z SL 2014 (w tym dot. faktycznej i planowanej realizacji RPO WO 2014-2020) ▪ zebrane i przeanalizowane badania ewaluacyjne oraz inne analizy prowadzone np. w ramach regionalnego obserwatorium terytorialnego ▪ dane z systemu monitorowania ▪ własne badania jakościowe. 	I-II kwartał 2022	120 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020

Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<p><i>podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów programu operacyjnego, przedstawiając omówienie przekazanych informacji oraz art. 54 ust 1: „...Wpływ programów jest ewaluowany w świetle zadań każdego z EFSI w odniesieniu do wymiernych celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, i z uwzględnieniem wielkości programu, w odniesieniu do PKB oraz poziomu bezrobocia na terenie objętym programem...”</i></p>			
14	<p><u>tytuł:</u> Ewaluacja Regionalnych Programów Zdrowotnych realizowanych w województwie opolskim</p> <p><u>typ:</u> wpływu, ex-post <u>zakres:</u> OP VII: PI 8vi; OP VIII: PI 9iv <u>cel badania:</u> analiza efektów zdrowotnych uzyskanych i utrzymujących się po zakończeniu programów <u>główne pytania ewaluacyjne (odnoszące się do poszczególnych RPZ):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Na ile działania podjęte w programie przyczyniły się do wzrostu zgłaszalności na badania biorąc pod uwagę np. płeć, wiek mieszkańców danego województwa? ▪ Czy zostały osiągnięte cele określone w programie zdrowotnym? ▪ Czy i na ile działania podjęte w programie podniosły wiedzę np. mieszkańców na temat profilaktyki zdrowotnej, personelu medycznego nt. sposobów leczenia danej choroby? ▪ Czy oferowane w ramach programu świadczenia zdrowotne odpowiadały na potrzeby grupy docelowej? Jakiego rodzaju dodatkowe/inne świadczenia należałoby dodać do programu w przyszłości? <p><u>uzasadnienie:</u> Ewaluacja realizowana zgodnie z wymogiem wynikających z przepisów ustawowych (<i>Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzania projektu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej</i>, DZ. U. z 2017 r. poz. 2476)) i funduszowych (<i>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014 – 2020</i>)</p> <p>Regionalne Programy Zdrowotne wdrażane w województwie opolskim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Program ukierunkowany na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy ▪ Program polityki zdrowotnej w kierunku wczesnego wykrywania wirusa human papilloma-virus (HPV) w województwie opolskim ▪ Program poprawy opieki nad matką i dzieckiem w ramach programu SSD w województwie opolskim do 2020 roku „Opolskie dla Rodziny” ▪ Program rehabilitacji medycznej ułatwiający powrót do pracy 	<p><u>metodologia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ badanie ilościowe beneficjentów ▪ badania jakościowe wśród beneficjentów ▪ porównanie stanu końcowego w zakresie danego problemu zdrowotnego ze stanem wyjściowym <p><u>źródła danych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dane monitoringowe (uwzględniające informacje o poziomie realizacji wskaźników programowych, projektowych oraz mierników zdrowotnych) ▪ dane pozyskane od beneficjentów ▪ dane pochodzących ze statystyki publicznej ▪ dane wynikające z ankiet o poziomie zadowolenia adresatów programu objętych realizacją danego projektu 	I-IV kwartał 2022	167 000 zł

BADANIA EWALUACYJNE ZAPLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH RPO WO 2014-2020				
Lp.	Tytuł, cel i ogólny zakres ewaluacji wraz z głównymi pytaniami ewaluacyjnymi i uzasadnieniem	Ogólny zarys metodologii wraz z zakresem i źródłem danych niezbędnych do realizacji badania	Ramy czasowe	Planowany budżet
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Program zapobiegający chorobom cywilizacyjnym w aspekcie nadwagi, otyłości i cukrzycy wśród mieszkańców województwa opolskiego</i> 			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warsztatów w ramach pilotażu planu ewaluacji RPO WO 2014-2020, *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 23-24 oraz *Wniosków i rekomendacji dot. procesu planowania*, opracowanych na zlecenie MliR przez Wykonawców: WYG/PSDB & Centrum Analiz i Ewaluacji Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2015.

Załącznik 1

Wskaźniki rezultatu w ramach RPO WO 2014-2020

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu							
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru
OP I	1a	Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej	1aR1	<i>Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB</i>	%	Stabiej rozwinięty	0,2 (2012)	0,52	GUS	corocznie
	1b	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw	1bR1	<i>Nakłady na B+R ponoszone przez organizacje gospodarcze</i>	%	Stabiej rozwinięty	0,16 (2011)	0,37	GUS	corocznie
			1bR2	<i>Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej</i>	%	Stabiej rozwinięty	8,40 (2012)	10,50	GUS	corocznie
OP II	3a	Lepsze warunki do rozwoju MSP	3aR1	<i>Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB</i>	%	Stabiej rozwinięty	8,7 (2011)	9,03	GUS	corocznie
	3b	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MSP	3bR1	<i>Wartość eksportu w regionie</i>	mln PLN/rok	Stabiej rozwinięty	1,18 (2013)	2,02	Izba Celna w Opolu	corocznie
	3c	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MSP	3cR1	<i>Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług</i>	%	Stabiej rozwinięty	15,05 (2013)	17,68	GUS	corocznie
OP III	4a	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych	4aR1	<i>Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem</i>	%	Stabiej rozwinięty	4 (2012)	6,96	GUS	corocznie
	4b	Zwiększona efektywność energetyczna MSP	4bR1	<i>Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PLN PKB</i>	GW/h	Stabiej rozwinięty	0,14 (2011)	0,10	GUS	corocznie
	4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	4cR1	<i>Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe dla budynków mieszkalnych w przeliczeniu na jednostkę kubatury</i>	GJ/d m ³	Stabiej rozwinięty	109,38 (2012)	99,97	GUS	corocznie
			4cR2	<i>Sprzedaż energii ciepłej do urzędów i instytucji</i>	GJ	Stabiej rozwinięty	956958 (2012)	809976	GUS	corocznie
	4e	Lepsza jakość powietrza poprzez wsparcie transportu publicznego	4eR1	<i>Poziom emisji PM10</i>	Mg/rok	Stabiej rozwinięty	14 591 (2011)	12 536	POP	co 3 lata
			4eR2	<i>Przewozy pasażerów komunikacją miejską w przeliczeniu na jednego mieszkańca obszarów miejskich</i>	szt.	Stabiej rozwinięty	48,32 (2012)	51,23	GUS	corocznie
OP IV	5b	Zwiększona ochrona ludności i mienia przed skutkami zagrożeń naturalnych, w szczególności powodziowych	5bR1	<i>Pojemność obiektów małej retencji wodnej</i>	dam ³	Stabiej rozwinięty	48358 (2012)	54210	GUS	corocznie
		Zwiększona skuteczność reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych	5bR2	<i>Liczba jednostek OSP włączonych do KSRG</i>	szt.	Stabiej rozwinięty	138 (2014)	157	KW PSP	corocznie
OP V	6a	Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie	6aR1	<i>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów</i>	%	Stabiej rozwinięty	12,9 (2013)	60,23	GUS	corocznie
	6b	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych	6bR1	<i>Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków</i>	%	Stabiej rozwinięty	68,7 (2012)	73,7	GUS	corocznie

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu								
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru	
	6c	Zwiększona dostępność zasobów kulturowych regionu	6cR1	Liczba korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców	os.	Słabiej rozwinięty	265 (2013)	363	GUS	corocznie	
	6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie	6dR1	Liczba ustanowionych planów ochrony dla opolskich rezerwatów przyrody	szt.	Słabiej rozwinięty	7 (2013)	36	RDOŚ	corocznie	
	6e	Obniżone poziomy zanieczyszczeń w województwie	6eR1	Poziom emisji PM10	Mg/rok	Słabiej rozwinięty	14 591 (2011)	12 536	POP	co 3 lata	
OP VI	7b	Zwiększona dostępność transportowa obszarów kluczowych dla rozwoju regionu oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach	7bR1	WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej - liczony na bazie WMDT)	n/d	Słabiej rozwinięty	34,47 (2013)	38,23	ministerstw o właściwe ds. rozwoju	od 2013 r./co 2-3 lata	
	7d	Zwiększony udział transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich w regionie oraz poprawa jakości kolejowego transportu zbiorowego	7dR1	WKDT II (wskaźnik kolejowej dostępności transportowej - liczony na bazie WMDT)	n/d	Słabiej rozwinięty	28,71 (2013)	47,35	ministerstw o właściwe ds. rozwoju	od 2013 r./co 2-3 lata	
OP VII	8i	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	CR04	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	%	Słabiej rozwinięty	53 (2013)	53	SL 2014	1/rok	
			CR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	%	Słabiej rozwinięty	30 (2013)	30	SL 2014	1/rok	
			85R1	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	Słabiej rozwinięty	2 810 (2014)	1 675	monitoring prowadzony w oparciu o informacje od osób, które założyły działalność gospodarczą w ramach projektu	1/rok	
			CR06	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	%	Słabiej rozwinięty	28,9 (2012)	50,9	ewaluacja	2 razy	
			CR07	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	%	Słabiej rozwinięty	7 (2013)	7	ewaluacja	2 razy	
			85R2	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	%	Słabiej rozwinięty	48 (2013)	60	ewaluacja	2 razy	
	8iii	Wzrost liczby trwałych miejsc pracy powstałych dzięki środkom przekazanim na założenie działalności gospodarczej	87R1	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	Słabiej rozwinięty	2041 (2014)	867	monitoring prowadzony w oparciu o deklaracje osób, które założyły działalność	1/rok	

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu								
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru	
										ość gospodarczą w ramach projektu	
			87R2	<i>Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego</i>	%	Stabiej rozwinięty	48 (2013)	60	ewaluacja	2 razy	
	8v	Dostosowanie potencjału przedsiębiorstw MSP i kwalifikacji ich pracowników do potrzeb regionalnej gospodarki	89R1	<i>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	95 (2013)	95	SL 2014	1/rok	
			89R2	<i>Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie</i>	%	Stabiej rozwinięty	60 (2013)	80	SL 2014	1/rok	
			CR07	<i>Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	7 (2013)	7	ewaluacja	2 razy	
		Poprawa adaptacyjności pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia i zwolnionych do nowych warunków zawodowych	89R3	<i>Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie</i>	%	Stabiej rozwinięty	67 (2013)	67	SL 2014	1/rok	
	8vi	Przeciwdziałanie wykluczeniu z rynku pracy osób w wieku aktywności zawodowej dzięki realizacji programów zdrowotnych	80R1	<i>Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie</i>	%	Stabiej rozwinięty	51 (2013)	58	SL 2014	1/rok	
			80R2	<i>Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne</i>	os.	Stabiej rozwinięty	49 380 (2012)	60180	SL 2014	1/rok	
	8iv	Zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 i możliwości zatrudnienia/kontynuowania zatrudnienia osób sprawujących nad nimi opiekę	88R3	<i>Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS</i>	%	Stabiej rozwinięty	100 (2013)	90	ewaluacja	2 razy	
			88R2	<i>Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	73 (2014)	95	SL 2014	1/rok	
			88R1	<i>Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	73 (2014)	73	SL 2014	1/rok	
OP VIII	9iv	Zwiększenie liczby świadczonych usług zdrowotnych w regionie	97R1	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które deklarują wzrost jakości życia dzięki interwencji EFS</i>	%	Stabiej rozwinięty	67 (2013)	95	SL 2014	1/rok	
	9iv	Zwiększenie liczby świadczonych usług społecznych w regionie	97R2	<i>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu</i>	szt.	Stabiej rozwinięty	11 (2013)	500	SL 2014	1/rok	
	9i	Wzrost gotowości do podjęcia zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub	94R1	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały</i>	%	Stabiej rozwinięty	30 (2014)	30	SL 2014	1/rok	

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu							
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru
OP IX		wykluczeniem społecznym w regionie dzięki aktywnej integracji		<i>kwalfikacje po opuszczeniu programu</i>						
			94R2	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	40,8 (2014)	40	SL 2014	1/rok
			9WR1	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i>	%	Stabiej rozwinięty	37,55 (2013)	20	SL 2014	1/rok
			94R3	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i>	%	Stabiej rozwinięty	21,8 (2012)	26,20	ewaluacja	2 razy
	9v	Wzrost zatrudnienia w ramach regionalnego sektora gospodarki społecznej	9WR1	<i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i>	%	Stabiej rozwinięty	37,55 (2013)	20	SL 2014	1/rok
			98R1	<i>Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych</i>	szt.	Stabiej rozwinięty	132 (2014)	168	SL 2014	1/rok
			98R2	<i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych</i>	%	Stabiej rozwinięty	56,98 (2012)	60	ewaluacja	2 razy
	10i	Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	01R1	<i>Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS</i>	%	Stabiej rozwinięty	58 (2011)	90	ewaluacja	2 razy
			01R3	<i>Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	95 (2013)	95	SL 2014	1/rok
		Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	01R2	<i>Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS</i>	%	Stabiej rozwinięty	89 (2014)	89	ewaluacja	2 razy
01R3			<i>Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	95 (2013)	95	SL 2014	1/rok	
01R4			<i>Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	80 (2014)	85	SL 2014	1/rok	
01R5			<i>Liczba szkół i placówek wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych</i>	%	Stabiej rozwinięty	100 (2012)	100	SL 2014	1/rok	
01R6			<i>Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie</i>	%	Stabiej rozwinięty	100 (2013)	100	SL 2014	1/rok	

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu								
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru	
				<i>do prowadzenia zajęć edukacyjnych</i>							
	10iv	Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego	BIR1	<i>Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki</i>	%	Stabiej rozwinięty	60 (2012)	60	ewaluacja	2 razy	
			BIR2	<i>Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	95 (2013)	95	SL 2014	1/rok	
			BIR3	<i>Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS</i>	%	Stabiej rozwinięty	100 (2013)	100	SL 2014	1/rok	
			BIR4	<i>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia</i>	%	Stabiej rozwinięty	30 (2013)	30	SL 2014	1/rok	
			BIR5	<i>Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	80 (2014)	85	SL 2014	1/rok	
	10iii	Poprawa kompetencji i kwalifikacji osób dorosłych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w zakresie rozwoju umiejętności TIK i znajomości języków obcych	03R1	<i>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	84 (2014)	84	SL 2014	1/rok	
			03R2	<i>Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	90 (2014)	90	SL 2014	1/rok	
			03R3	<i>Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	84 (2014)	84	SL 2014	1/rok	
			03R4	<i>Liczba osób z terenów wiejskich, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu</i>	%	Stabiej rozwinięty	83 (2014)	83	SL 2014	1/rok	
OP X	2c	Większa dostępność e-usług publicznych	2cR1	<i>Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)</i>	%	Stabiej rozwinięty	22,7 (2014)	35,2	GUS	corocznie	
	9a	Lepsze dostosowanie infrastruktury zdrowotnej do wyzwań demograficznych regionu	9aR1	<i>Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca</i>	szt.	Stabiej rozwinięty	6,21 (2012)	6,84	GUS	corocznie	
		Lepsze dostosowanie infrastruktury społecznej do wyzwań demograficznych regionu	9aR2	<i>Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej</i>	tys. szt.	Stabiej rozwinięty	27,9 (2013)	25,30	GUS	corocznie	
	9b	Poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie warunków do	9bR1	<i>Wskaźnik zatrudnienia w miastach</i>	%	Stabiej rozwinięty	47,5 (2013)	52,68	GUS	corocznie	

OP	PI	Cel szczegółowy PI	Wskaźniki rezultatu							
			Nr	Nazwa wskaźnika	j.m.	Kategoria regionu	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częst. pomiaru
		wzrostu zatrudnienia na obszarach miejskich								
	10a	Lepsze warunki kształcenia zawodowego	0aR1	Zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	%	Słabiej rozwinięty	71,06 (2013)	79,62	OKE	corocznie

Załącznik 2

Wzór deklaracji obiektywności i poufności

DEKLARACJA OBIEKTYWNOŚCI I POUFNOŚCI

CZŁONKA ZESPOŁU ZADANIOWEGO

ds. ewaluacji

Ja niżej podpisany(a), niniejszym wyrażam zgodę na udział w pracach *Zespołu Zadaniowego* i deklaruję, że powierzone mi zadania będę wykonywał(a) w sposób uczciwy i bezstronny w całym procesie realizacji ww. badania ewaluacyjnego.

Zobowiązuję się do obiektywnej oceny dokumentacji badania oraz do zachowania w tajemnicy wszelkich przekazanych mi informacji i dokumentów, powierzonych mi lub opracowanych przeze mnie i zgadzam się na wykorzystywanie ich jedynie w celach związanych z pracą w ww. Zespole Zadaniowym.

Będę w pełni respektować zasady uczciwej konkurencji, w szczególności przez unikanie sformułowań i warunków faworyzujących jakiegokolwiek Wykonawcę badania oraz zobowiązuję się nie pomagać i nie wiązać się z żadnym z potencjalnych Wykonawców w trakcie procesu związanego z wyłonieniem Wykonawcy badania ewaluacyjnego.

Imię i nazwisko:

(czytelnie)

Podpis:

Data:

Załącznik 3

Wzór deklaracji poufności Ewaluatora

DEKLARACJA POUFNOŚCI EWALUATORA

Zgadzam się na zachowanie poufności i tajności odnośnie jakichkolwiek informacji oraz dokumentów przekazanych przez Zamawiającego, uzyskanych i/lub przygotowanych przeze mnie w trakcie i w związku z prowadzeniem badania ewaluacyjnego pn.

Zgadzam się, że informacje te będą wykorzystane jedynie do celów oceny (ewaluacji) i nie zostaną ujawnione osobom trzecim. Zgadzam się również nie zatrzymywać kopii informacji, dostarczonych mi, w szczególności objętych ochroną danych osobowych, prawem autorskim i tajemnicą przedsiębiorstwa/handlową. Zobowiązuję się zwrócić wszystkie udostępnione mi kopie po ich wykorzystaniu do przeprowadzenia ewaluacji.

Imię i nazwisko:
(czytelnie)

Podpis:

Data:

Załącznik 4

Wzór kart oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego

KARTA OCENY PROCESU I WYNIKÓW ZEWNĘTRZNEGO BADANIA EWALUACYJNEGO

Tytuł ewaluacji							
Instytucja zlecająca badanie							
Wykonawca/y badania							
Koszt badania							
Termin realizacji (data rozpoczęcia i zakończenia)							
Obszar ewaluacji ⁴⁹							
Informacje dodatkowe ⁵⁰							
Wysokość nałożonej kary umownej							
Data przeprowadzenia oceny jakości badania							
Kryteria oceny badania ewaluacyjnego		Niedostatecznie	Słabo	Dostatecznie	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi / uzasadnienie
1	Stopień osiągnięcia celów badania						
2	Zastosowana metodologia						
3	Wiarygodność danych						
4	Jakość analizy i wniosków						
5	Przejrzystość raportu końcowego oraz innych produktów opracowanych w ramach procesu						
6	Ocena użyteczności produktów ze szczególnym uwzględnieniem rekomendacji						
7	Ocena współpracy z wykonawcą badania						
8	Ocena współpracy z innymi podmiotami w trakcie realizacji badania						

⁴⁹ Wg. klasyfikacji, sformułowanej w *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, a mianowicie: metodologia badań ewaluacyjnych (dot. badań skupiających się na ewaluacji jako takiej oraz metodologii stosowanych w ramach tego procesu); polityki horyzontalne; system realizacji polityki spójności (z wyłączeniem informacji i promocji); informacja i promocja; rozwój regionalny i lokalny (badania nie dające się zaklasyfikować do innych obszarów tematycznych, może odnosić się także do badań w zakresie rozwoju miast, obszarów wiejskich); innowacyjność oraz badania i rozwój; społeczeństwo informacyjne; technologie informacyjno-komunikacyjne; przedsiębiorczość; energetyka; środowisko; transport; edukacja; kultura; turystyka i rekreacja; zdrowie; rynek pracy; włączenie społeczne; sprawność administracji (dot. tematu sprawności administracji sensu largo, tzn. w oderwaniu od systemu realizacji polityki spójności).

⁵⁰ W tym polu mogą zostać zawarte informacje na temat dodatkowych, istotnych kwestiach organizacyjnych (np. opóźnienia w realizacji, przyznane kary umowne, itp.).

KARTA OCENY PROCESU I WYNIKÓW WEWNĘTRZNEGO BADANIA EWALUACYJNEGO

Tytuł ewaluacji							
Instytucja realizująca badanie							
Termin realizacji (data rozpoczęcia i zakończenia)							
Obszar ewaluacji ⁵¹							
Informacje dodatkowe ⁵²							
Data przeprowadzenia oceny jakości badania							
Kryteria oceny badania ewaluacyjnego		Niedostatecznie	Słabo	Dostatecznie	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi / Uzasadnienie
1	Stopień osiągnięcia celów badania						
2	Zastosowana metodologia						
3	Wiarygodność danych						
4	Ocena współpracy z innymi podmiotami w trakcie realizacji badania						

⁵¹ Jw.

⁵² Jw.

Załącznik 5
Tabela rekomendacji

TABELA REKOMENDACJI

Lp.	Tytuł raportu	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program Operacyjny	Instytucja zlecająca badanie	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu	Bieżący status rekomendacji
1.													
n.													